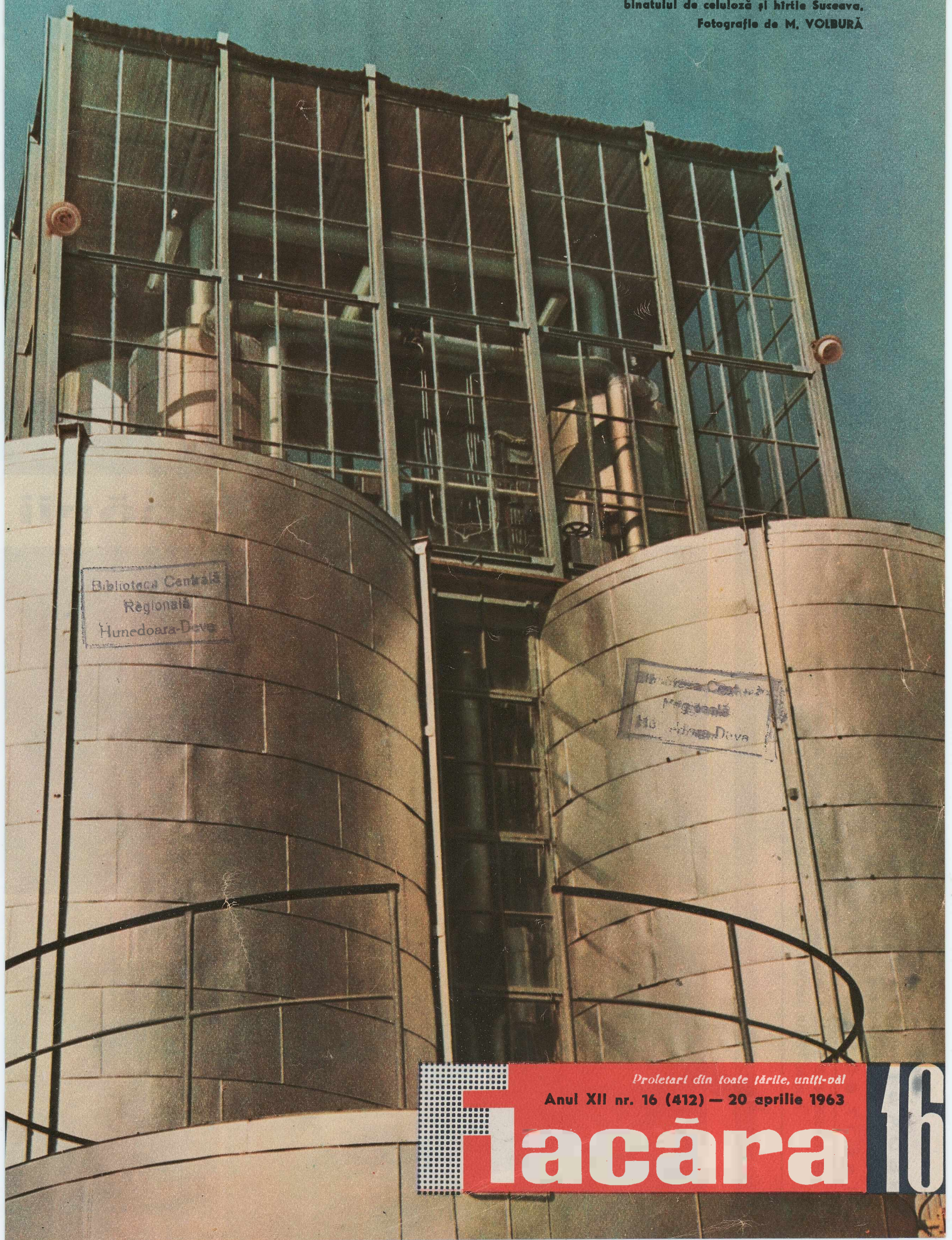

Una din modernele instalații ale Com-
binatului de celuloză și hârtie Suceava.
Fotografie de M. VOLBURĂ

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

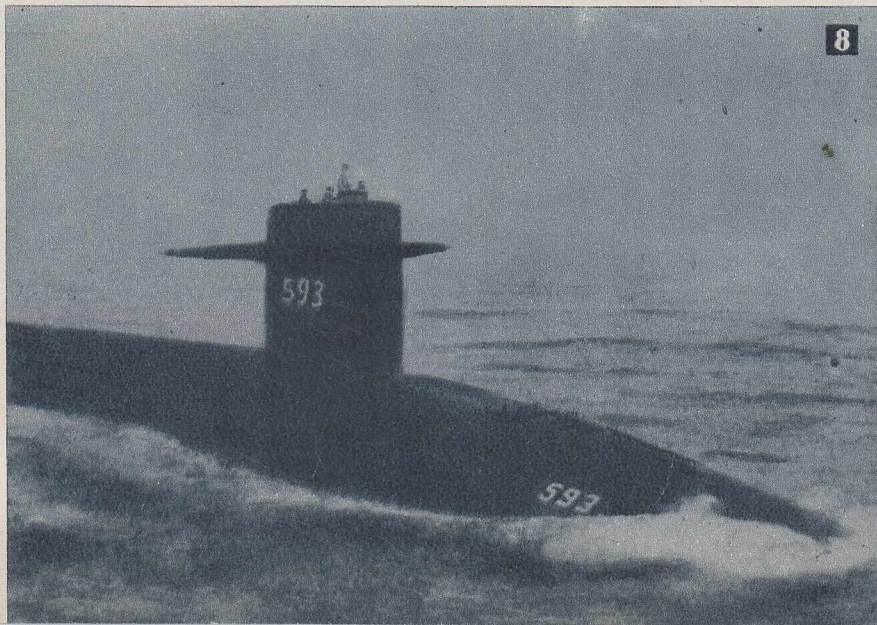
Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA ȘCINTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

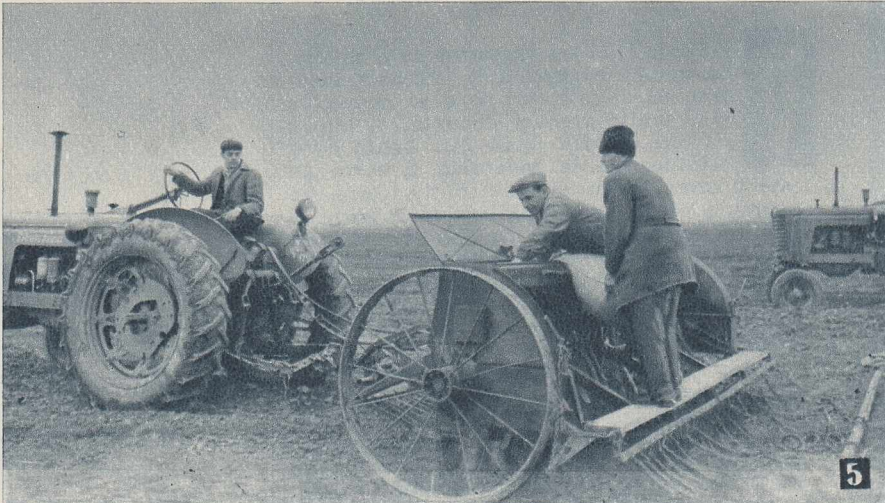
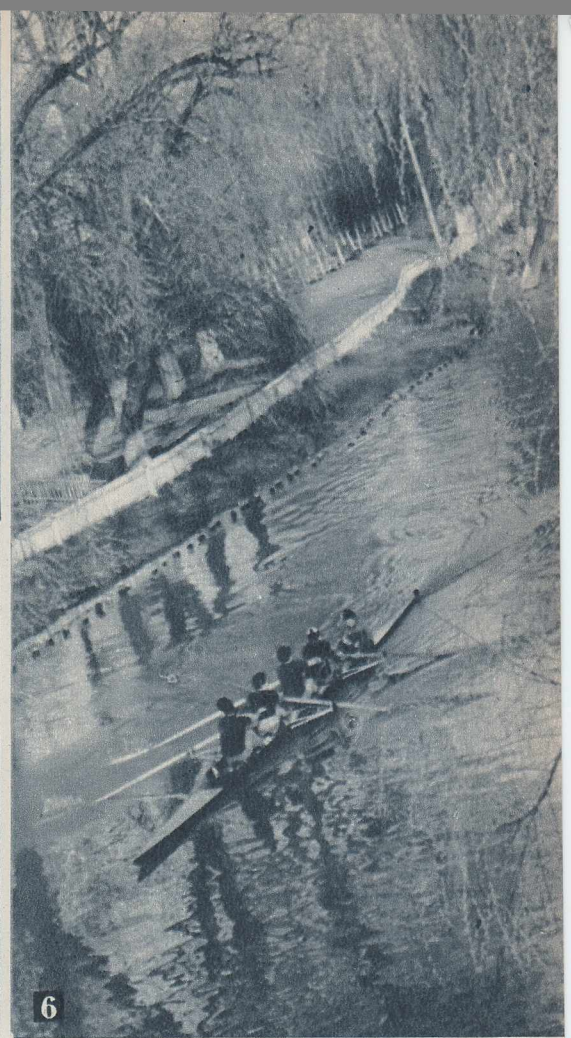
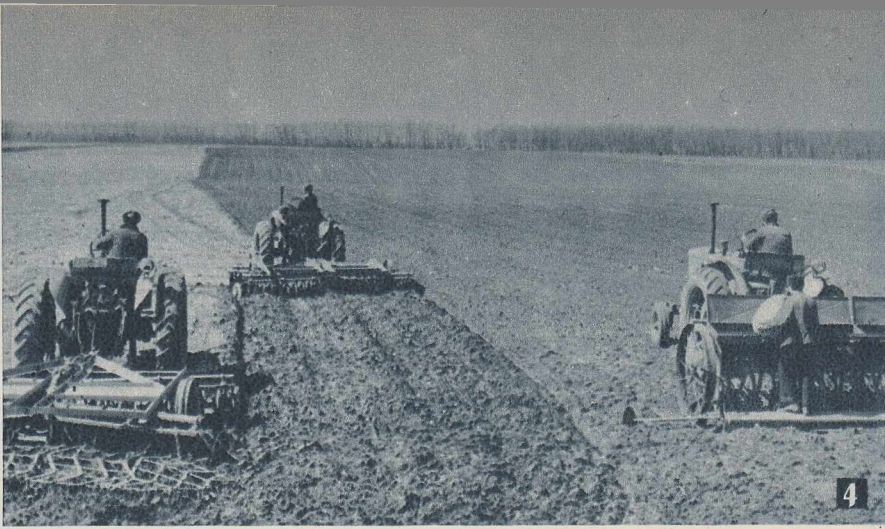
ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 16 (412) — 20 aprilie 1963
Flacăra 16

Fotocronica Flacării

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

1 La Librăria noastră nr. 17 din Capitală, în fața standului special amenajat cu Opere de V.I.Lenin în cinstea aniversării nașterii marelui dascăl al proletariatului, vizitatorii se opresc mai îndelung decât de obicei.

2 3 În cinstea zilei de 1 Mai. Brigada condusă de filatoarea Alexandrina Gubandru de la Uzinele textile „7 Noiembrie”, în afară de alte obiective, s-a angajat să depășească planul cu 5 kg fire în fiecare zi (foto 2). La întreprinderea „Electroaparataj” din Capitală, la secția montaj, brigada condusă de șeful de brigadă Florea Sanda (membrii brigăzii — în fotografia 3) a chemat la întrecere în cinstea zilei de 1 Mai brigada condusă de Mihai Ionescu. Întrecerea prevede: depășirea planului cu 30%, obținere de economii, produse de calitate.

4 5 Mult așteptatele zile prietnice muncilor agricole de primăvară sînt folosite din plin. Fără a pierde nici o clipă bună de lucru, colectivitățile din comuna Largu, Raionul Făurei, Regiunea Galați (foto 4), și cei din Jilava, Regiunea București (foto 5), depășesc viteza zilnică la însămînțări.

6 O dată cu venirea primăverii, canotorii timișoreni și-au reînceput antrenamentele în aer liber pe Bega.

7 Printre marile acțiuni de masă pentru pace și dezarmare care s-au desfășurat în aceste zile în diferite țări, se află tradiționalul marș de la Aldermaston la Londra. 17.000 adversari ai armelor atomice din Anglia au luat parte la această acțiune. Marșul s-a încheiat cu un uriaș miting în Hyde Park din Londra, la care au participat 80.000 persoane.

8 În întreaga lume a produs senzație dispariția în adîncul Oceanului Atlantic a submarinului atomic american „Thresher”. A fost constituită o comisie de anchetă care în cercetările ei se va folosi de batiscaful „Trieste”. În legătură cu soarta celor 129 persoane aflate la bordul submarinului, Ministerul Marinei al S.U.A. a declarat că „nu pot exista supraviețuitori ai catastrofei „Thresher”, adîncimea la care se află submarinul (2.560 m) excluzînd orice posibilitate de salvare”. În afară de numărul mare de victime, scufundarea submarinului va avea și alte consecințe nefaste. Potrivit unei afirmații a directorului adjunct al Institutului oceanografic de la Cape Cod, B. Ketchum, o mare cantitate de radioactivitate se va adăuga apelor oceanului în regiunea dispariției submarinului.

9 Aspect de la un miting de masă desfășurat la Alger, în cadrul căruia s-a cerut naționalizarea proprietăților foștilor colonialiști francezi, ca și ale marilor latifundiați algerieni.

10 Peste 10.000 de belgieni, cărora li s-au alăturat adversari ai înarmării nucleare din Anglia, Olanda, R.F.Germană și Japonia, au demonstrat pe străzile orașului Bruxelles sub lozincile: „NU — înarmării nucleare a Belgiei”, „Să se pună capăt experiențelor cu armele nucleare”.

11 În centrul capitalei birmane — orașul Rangoon — s-a deschis o expoziție comercială permanentă a R.P.Romine. Exponatele prezentate se bucură de aprecierea numeroșilor vizitatori.

12 Demonstrație pe străzile New Yorkului pentru retragerea trupelor americane din Vietnamul de Sud și încetarea „războiului nedeclarat” din această țară.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 APRILIE 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar 10.30: Rețeta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: „Pe-un picior de plai” — emisiune de cîntece și versuri populare românești 20.00: „Concursul internațional de sărituri de la trambulină-schi de la Planica” — film documentar 20.45: Filmul artistic „Baronul de Münchhausen” — o producție a studiourilor cehoslovace 21.45: „Grație și ritm” cu Gabriel Popescu, Artist Emerit, Valentina Massini, Simona Ștefănescu, Alexa Dumitrache-Mezințescu, Magdalena Popa ș.a. În încheiere: Buletin de știri.

LUNI 22 APRILIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar: „Povestea elementului galvanic” — transmisiune de la Muzeul tehnic-București 19.45: Omagiu lui Lenin 20.00: Cineaștii povestesc despre Lenin 20.50: Chimia și fizica în lumea țesăturilor — reportaj filmat 21.00: Muzică distractivă: cîntă o formație condusă de Nicușor Predescu 21.35: Telesport. În încheiere: Buletin de știri.

MĂRTI 23 APRILIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune — „Principii moderne în fabricarea motoarelor electrice asincrone” 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Știți să desenați, copii? — „Mătura leneșă”, povestire de O. Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie 19.40: Emisiunea de știință 20.00: Muzică pe film 20.25: „Teatrul, artă realistă”(V), „Commedia dell'Arte” de Ion Marin Sadoveanu. Își vor da concursul: Grigore Vasiliu-Bîrlig, Artist al Poporului, și Nicolae Gărdescu, Artist Emerit. În încheiere: Buletin de știri.

MIERCURI 24 APRILIE 17.00: Emisiune pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telejurnalul săptămînii; „În întîmpinarea zilei de 1 Mai”; Progresul tehnic și reducerea efortului fizic; Oameni obișnuiți; Calitatea începe de la concepție; Filmul documentar „Pe uscat și pe mare”; Scene din opere 19.00: Emisiunea pentru sate. În încheiere: Sfaturi pentru telespectatori; Buletin de știri.

JOI 25 APRILIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune — „Procedee moderne de extracție a metalelor neferoase” 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar: „Ce să fiu?” — reportaj despre Școala profesională din Scăeni 19.30: Prin muzele patriei — Muzeul din Constanța 19.50: Transmisiune din studioul de concert al Radioteleviziunii — concertul Corului și Orchestrei simfonice ale Radioteleviziunii (vezi programul de radio). În pauză, filmul de desen animat „Pasiunea”. În încheiere: Buletin de știri.

SÎMBĂTĂ 27 APRILIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Concertul Corului de copii al Radioteleviziunii (partea I) — transmisiune din studioul de concert al Radioteleviziunii 20.00: Emisiune de teatru — „Conu Leonida față cu reacțiunea” de I. L. Caragiale, cu Alexandru Giurgaru și Grigore Vasiliu-Bîrlig, artiști ai poporului 20.35: În fața hărții 20.45: Actualitatea cinematografică 21.30: „Sărbătoarea primăverii”. Își dau concursul: Zenaïda Pally, Artistă a Poporului, Magda Ianculescu și Valentin Teodorian, artiști emeriti. În încheiere: Buletin de știri.

În paginile 21-23:
Programul de radio

În ziua de 22 aprilie se împlinesc 93 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin, făuritorul partidului de tip nou al clasei muncitoare, învățătorul genial și conducătorul iubit al oamenilor muncii din întreaga lume.

Cu acest prilej publicăm un fragment din amintirile fostei lui secretare, Sofia Borisovna Brickina, în care autoarea evocă excepționala putere de muncă, marea modestie și exigență față de sine însuși ca și față de alții pe care le manifesta Vladimir Ilici.

Vladimir Ilici era înzestrat cu o putere de muncă excepțională. Această însușire, ca și calitatea de a se ocupa de mai multe treburi deodată, îi uimea pe toți cei din jurul lui. Lenin avea întotdeauna la îndemînă o carte pe care o citea în puținele lui clipe libere. Se întîmpla ca în cursul ședințelor Consiliului Comisarilor Poporului sau ale Consiliului Muncii și al Apărării vorbitorii să-și întreprupă cuvîntul, încredințați că Lenin, cufundat în lectură, nu-i aude. Dar Vladimir Ilici îi ruga să continue, și ca să-i convingă repeta ultimele cuvinte rostite de vorbitori.

Uneori, spre sfîrșitul ședințelor Consiliului Comisarilor Poporului, ale Consiliului Muncii și al Apărării sau ale Biroului Politic al C.C., care se prelungeau pînă în puterea nopții, fața lui Vladimir Ilici devenea lividă de oboseală. Iar ședințele acestea erau foarte dese.

Noi, colaboratorii lui, ne întrebam întotdeauna cum de are putere și timp să se ocupe cu atîta minuțiozitate de tot felul de probleme mari și mici. De pildă, era în stare să stea ceasuri întregi la telefon și să se intereseze personal, cu neclintită perseverență, unde, în ce punct se află garnitura de tren care transportă cereale pentru Moscova și Petrogradul infometate sau în ce gară s-au oprit vagoanele cu cărbune destinat uzinelor noastre.

Vladimir Ilici nu avea referenți care să-i pregătească materiale pentru cuvîntări, articole etc. Toate datele necesare și le procura singur, cerînd personal informații telefonice instituțiilor sau persoanelor competente în problema în cauză, extrăgînd citate din cărți, ziare și reviste.

Deseori, cînd avea de trimis un material secret și urgent vreunui membru al guvernului sau al C.C. al partidului, pregătea chiar el plicul, scria numele și adresa și, după ce-l expedia, urmărea să ajungă în minile destinatarului.

Tovarășii cu funcții de răspundere care își desfășurau activitatea în afara granițelor țării socoteau de datoria lor să-i trimită lui Vladimir Ilici toate cărțile ce l-ar fi putut interesa, indiferent de limba în care erau scrise.

Nemulțumit că vasta lui bibliotecă se afla în neorînduială, ceea ce-i crea mari dificultăți cînd trebuia să caute o carte sau un ziar de care avea nevoie, Lenin m-a rugat într-o zi să-l ajut să-și găsească un bibliotecar bun. M-am interesat și am aflat că Ș.M. Manuciarianț este o specialistă competentă, serioasă. V.I. Lenin a invitat-o, a stat de vorbă cu ea și a rugat-o să se apuce neîntîrziat de treabă. Punerea în rînduială a bibliotecii personale i-a înlesnit mult lui Vladimir Ilici munca de căutare a materialelor.

Modestia excepțională a traiului familiei lui Lenin era de-a dreptul impresionantă. Am avut de cîteva ori ocazia să-i văd locuința, care era legată printr-un coridor lung de cabinetul de lucru al lui Vladimir Ilici și de secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului. De obicei, dacă trebuia să-i duc vreun material acasă, sunam și-l predam celui care îmi deschidea ușa. Cînd am intrat pentru prima dată, am nimerit în sufragerie. Îmi amintesc doar că era o cameră mică, cu o masă pătrată la mijloc, care ocupa aproape tot spațiul. Lîngă sufragerie mai era o cameră a cărei ușă era întredeschisă. Singurul lucru care mi s-a întipărit în memorie a

fost pianul. Părea că în afară de pian și mai e nimic în cameră. Ceea ce nu m mirat de fel, întrucît știam cît de mult place lui Vladimir Ilici muzica.

Familia lui Lenin era alcătuită din N dejda Konstantinovna Krupskaja și Mar Ilicina Ulianova. Nadejda Konstantinovna era locțiitorul comisarului poporului pentru învățămînt, A. V. Lunacearski, și conducătorul Glavpolitprosvetului, iar Maria Ilicina e secretar responsabil al „Pravdei”. Treburi casnice rămîneau în grija femeii de servici A. I. Sisoeva. Gospodăria o conducea Mar Ilicina. Știind cît e de ocupată și cunoscut de asemenea marea modestie a familiei Ulianov, nu mă miram cînd femeia de servici îmi spunea că uneori se întîmplă să nu aibă la masă alimente de primă necesitate.

Noi, colaboratorii lui Lenin, voiam de tot sufletul să-i facem cît mai multe su prize plăcute. Dar din păcate știam nume ce stil de muncă îi place — și în privința aceasta ne străduiam din răsputeri — d cum să-i facem lui personal o bucurie, as n-o mai știam.

Îmi amintesc de următorul amănunt Vladimir Ilici se obișnuise să lucreze așez

AȘA A FOST LENIN

într-un fotoliu de pai. Dar fotoliul era vechi și de prea multă folosință se uzase complet. Paiul se zdrențuise și atrna jalnic. Am răscolit toate magazinele din Moscova în căutarea unui fotoliu asemănător, am umblat după meșteri care să-l repare pe cel vechi. În cele din urmă investigațiile noastre au fost încununare de succes. E greu de descris cât ne-am bucurat când în sfârșit am găsit mult doritul fotoliu și l-am adus în locuința lui Vladimir Ilici.

Lenin avea foarte puțin timp pentru treburile sale personale. În anii 1919 și 1920 Nadejda Konstantinovna era grav bolnavă de basedov. Noi, care o cunoșteam și țineam la ea, eram îngrijorați pentru viața ei. Într-o seară urma să se întrunească un consiliu de medici specialiști. Tot atunci fusese fixată și o ședință a Consiliului Comisarilor Poporului. Vladimir Ilici i-a rugat pe cei de acasă să-l cheme numai atunci când vor veni toți medicii. Pe la mijlocul ședinței s-a scuzat, a rugat pe unul dintre comisarii poporului să-i țină locul și a plecat, promițând să se întoarcă peste 10-15 minute. În absența lui, L.B. Krasin a propus să se suspende ședința. Dar Lenin s-a înapoiat așa cum

promisese, lăsându-i acasă pe medici, și nici n-a vrut să audă de propunerea făcută. Ședința a continuat.

V.I. Lenin nu suporta să se fotografieze și să pozeze. În iulie 1920 un fotograf din Petrograd a venit special să-i facă un portret. Omul m-a rugat să-l ajut să se întâlnească cu Lenin. Când am încercat însă să-i vorbesc lui Vladimir Ilici, acesta a protestat cu vehemență. Fotograful n-a dezarmat, găsind și în persoana mea un aliat de nădejde. Știam că fiecare fotografie a lui V.I. Lenin are o mare valoare istorică, mai ales că pe vremea aceea existau foarte puține fotografii bune de ale lui. Din ziua aceea am pândit un moment potrivit ca să-i smulg consimțământul. La 20 iulie l-am introdus pe fotograf în Kremlin și l-am ascuns într-o cameră de la etajul doi prin care Lenin trebuia să treacă spre sala Sverdlovski, unde urma să aibă loc o ședință. L-am sfătuit pe fotograf să fie „gata de luptă”, iar eu m-am apucat să-l „prelucrez” pe Vladimir Ilici, asigurându-l că totul n-o să dureze decât cel mult cinci minute. În cele din urmă a acceptat, și noi ne-am îmbogățit cu încă o fotografie de-a lui.

În această fotografie Lenin are o expresie foarte concentrată, privirea îi este ațintită înainte, de parcă ar scruta viitorul. Privind-o, îți amintești fără să vrei de cuvintele spuse de el la Congresul al IX-lea al partidului: „Nu este încă timpul să se scrie istoria *Puterii Sovietice... ne interesează prezentul și viitorul*”.

Simplitatea și modestia lui Lenin se manifestau la tot pasul, și în lucruri mari, și în lucruri mici.

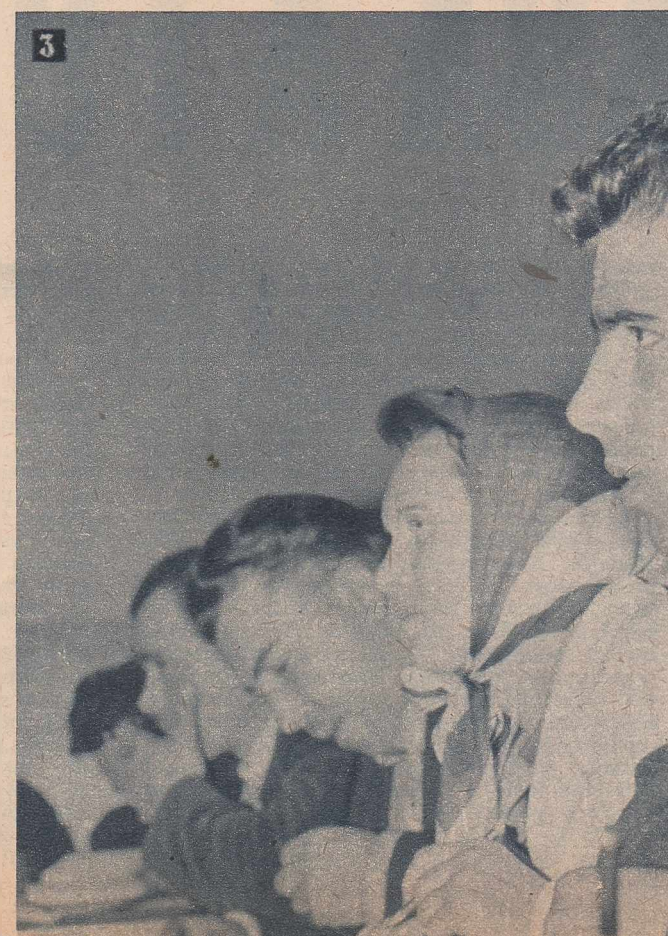
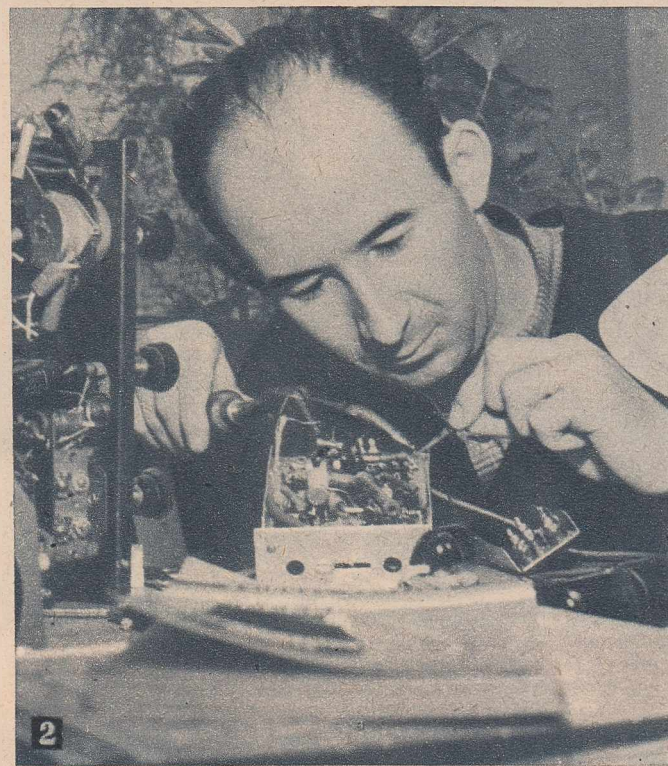
Îmi amintesc că atunci când lucra la broșura „Stingismul — boala copilăriei comunismului”, Lenin l-a rugat pe G.V. Cicerin să-i dea o mână de ajutor. „Te-ăș ruga pe dumneata și pe Fainberg (iar dacă dumneata ești ocupat, atunci indică pe alt tovarăș care să cunoască la perfecție mișcarea socialistă din Anglia) să citești broșurica mea sau măcar capitolul despre Anglia și să-mi spunei dacă nu e vreo greșală sau vreo lipsă de tact. Dacă nu ți-e greu te-ăș ruga să faci îndreptările separat cu creionul.

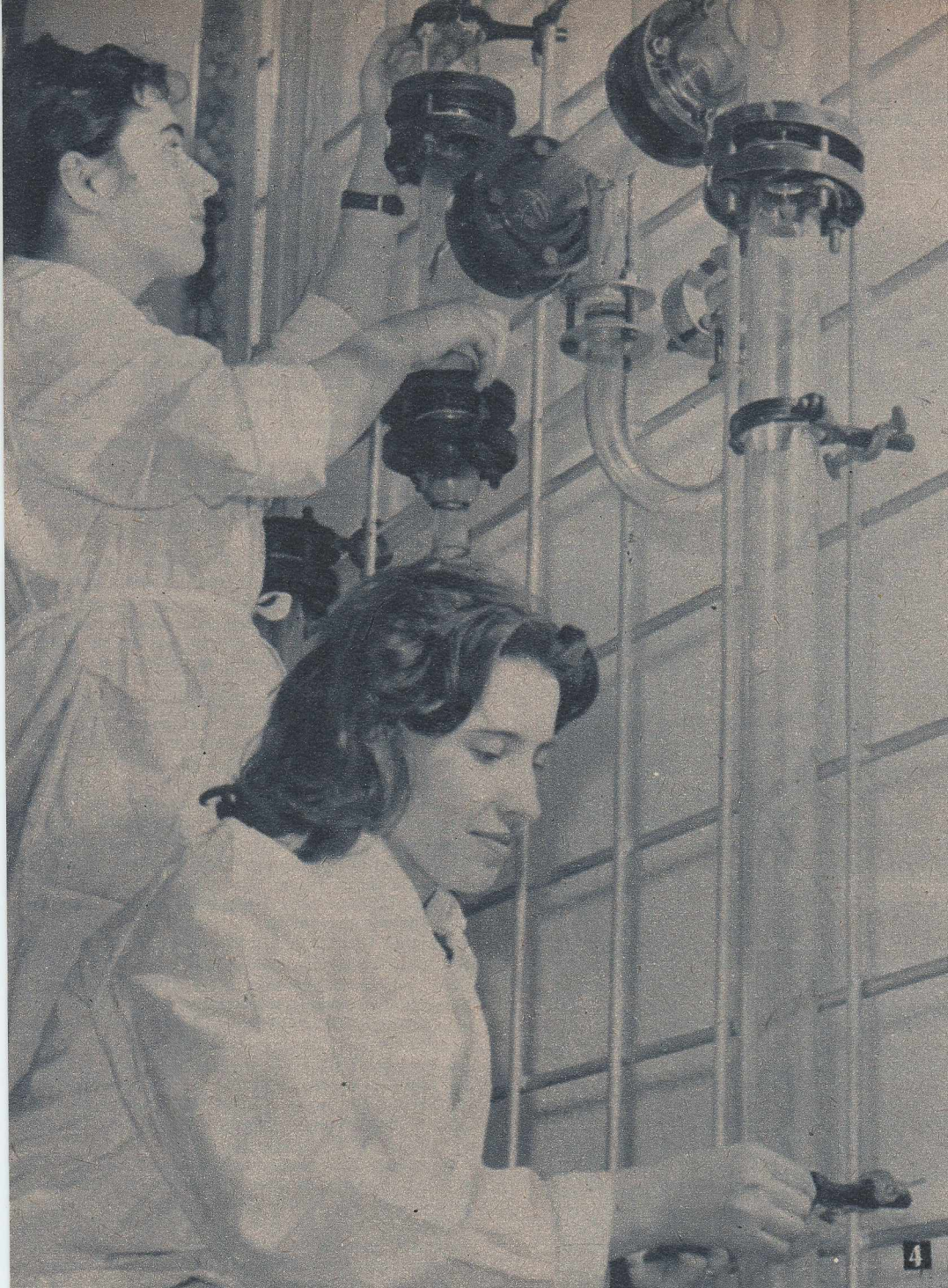
Al dumitale, Lenin”

Scrisoarea aceasta vădește deopotrivă modestia și profunda conștiințiozitate ale omului Lenin.

① Hidrocarburile și pictura nu se exclud, ci se completează reciproc, pare a demonstra această fotografie făcută în apartamentul inginerii Alexandrina Bursuc. ② Nu încercați să identificați marca magnetofonului. A fost construit, după o concepție proprie, de... maestrul chimist Dumitru Săraru. ③ Atenție încordată... La cursurile de ridicare a calificării, muncitorii învață să pătrundă esența complicatelor procese chimice pe care le dirijează. ④ Pe acest careu de sticlă — care amintește parcă un urlaș joc de cuvinte încruciate — se experimentează procedee noi de valorificare a subproduselor secției Clorură de aluminiu. ⑤ Irina (Rodica Tilici, stînga) și Varvara (Hedviga Birsan) discută visătoare despre tînărul maestru din echipa de montaj... privegheate de regizorul Ștefan Busuloc (în viața de toate zilele, învățător).

SI POEZIE LA BORZESTI

Creon, care în timp ce paznicul vorbea se îndreptase înspre palat, trece pragul. Paznicul pleacă. În fața palatului lui Oedip, împurpurat de lumina pâlpiindă a zărilor, intră bătrînii Cetății. Ei proclamă:

— Rafinăria. Cine coboară?

(Aceste cuvinte, bineînțeles, nu le-a rostit corul, ci șoferul autobuzului, un vehicul cam hodorogit, care gîfie și se poticnește la tot pasul. După această nefericită întrerupere, corul antic poate închina netulburat imnul său întru slava omului:)

*...În lume-s multe mari minuni!
Minuni mai mari ca omul nu-s.
Purtat de vînt, străbate mări,
Prin hulă și prin val spumos,
Prin val vuindu-i vijelios!*

Înfruntînd vîntul năprasnic al acestei iernatice primăveri, autobuzul se îndreaptă spre Combinatul de cauciuc, o cotește, face un popas și merge mai departe.

El) an de an, făr'de istov,
Cu plugul lui cel tras de cai,
Răstoarnă brazde în pămînt,
O!-n veci neistovît pămînt!*

Să tot aibă vreo 18-20 de ani vecinul nostru din dreapta, care, cu șapca trasă pe ochi, se cufundă în lectura „Antigonei”. La un moment dat, trece cartea pe genunchiul celălalt și nu mai putem urmări slova.

În față, lîngă șofer, doi tineri negociază un roman de Walter Scott, „Kenilworth”. Unul îi arată celuilalt cît a citit, promițînd că pînă mîine cele o sută de pagini rămase vor fi negreșit terminate și-i va „pasa” cartea. Cum de-a pus mîna pe acest volum foarte căutat? Interlocutorul vorbește în termeni elogioși de o anumită bibliotecară (care? aia blondă?), pentru ca apoi discuția să se concentreze exclusiv asupra persoanei ei și să devină mai puțin literară.

Pe un vlăjgan în picioare, lîngă șofer, îl absoarbe ultima nuvelă a lui Ion Mînzatu din colecția de povestiri științifico-fantastice. Înainte însă de a ajunge în Alfa din Centaur, el coboară, împreună cu noi toți, la Combinatul chimic Borzești.

Aici am aflat „oameni de investiție” și „microbiști”. Termenii nu figurează nici în Dicționarul limbii romine moderne și nici în enciclopedia, deși sînt foarte moderni și, după cum se va vedea, pot avea contingente și cu enciclopedia. Dar să luăm lucrurile sistematic.

OAMENI „ÎN INVESTIȚIE”

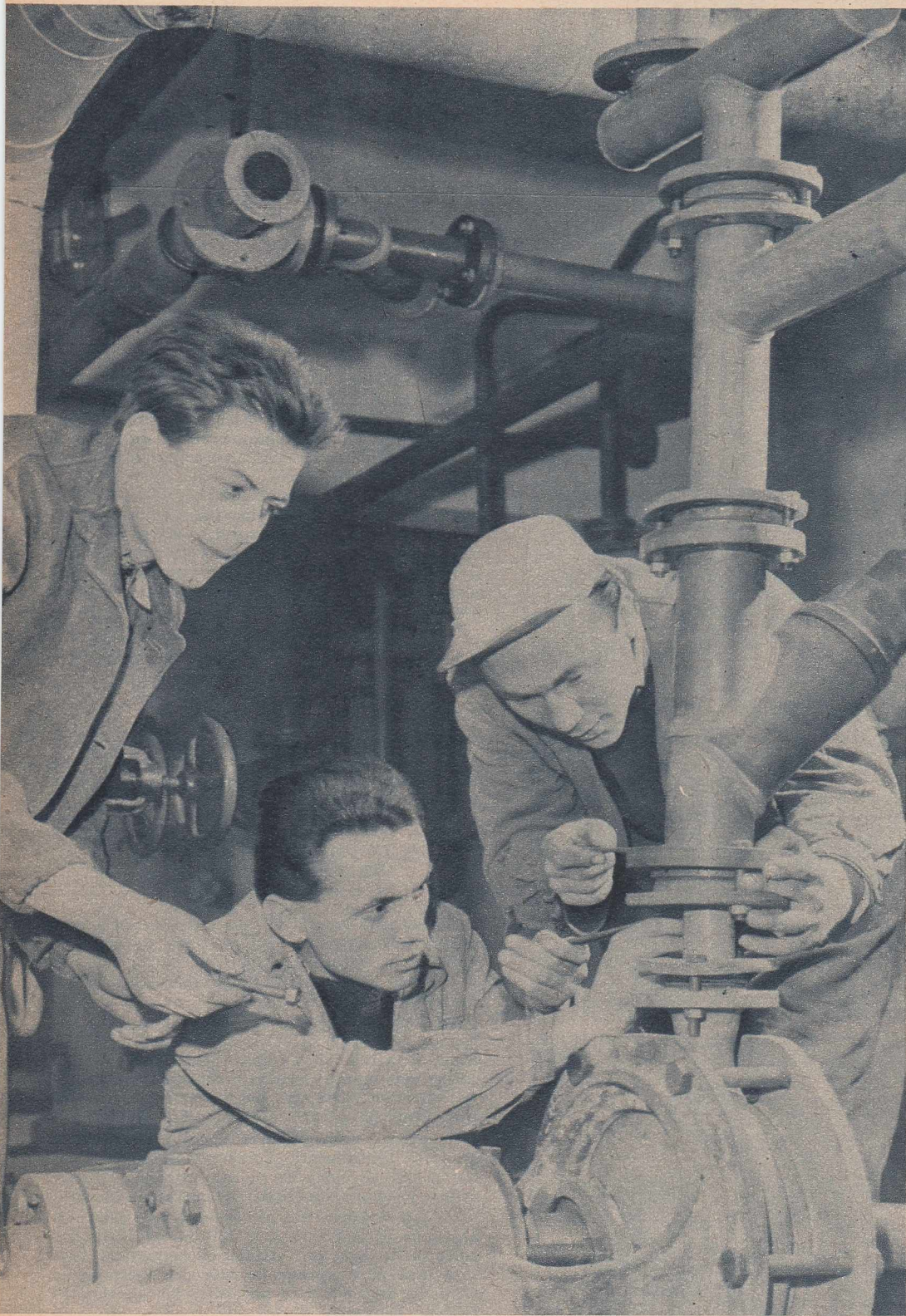
La secția în care ne aflăm forfota nu contenește, deși nici duduitul generatoarelor, nici niscaiva efluvii mai mult sau mai puțin plăcute — așa cum se cuvine unei mari unități producătoare de chimicale — nu arată că aci s-ar munci din plin. De fapt, chiar așa stau lucrurile: secția este încă în montaj, „în investiție”. Și oa-

Lionel NIȚESCU

Fotografii de Elena GHERA

*) El, adică omul, nu autobuzul.

menii la fel: scriptic ei sînt „în investiție“. Ceea ce, desigur, nu înseamnă că se învîrt fără nici un rost.

Operatorii, maistrii și inginerii asistă și participă activ la montarea liniilor tehnologice, se familiarizează cu modalitățile de asigurare a etanșității pe circuite, învață să cunoască pe dinafară și pe dinăuntru toate măruntaiele instalației. În fiecare zi, orele de teorie alternează cu orele de practică la montaj. Modul temeinic în care se pregătesc pentru darea în exploatare promite, așadar, roade bogate... și grabnica amortizare a investițiilor.

Vizita la noua secție s-a soldat însă nu atât cu înmulțirea cunoștințelor noastre (din păcate foarte vagi) despre diferența dintre hidrocarburi și acizi grași — cît cu o amplă discuție despre cinecluburi. Scenaristul viito-

rului film despre preistoria recentă a combinatului este operatorul Virgil Stativă.

Total este pregătit. Pe viitorii cineaști tehnicianul cinematografului din Onești s-a și oferit să-i ajute în calitate, evident, de operator. De sunet s-ar însărcina maistrul chimist Dumitru Săraru, radiofonist amator înfocat. Ilustrația muzicală ar fi asigurată de o formație a combinatului condusă eventual de un tovarăș de la cabinetul medical. Un contabil se pare că este un bun saxofonist.

PREISTORIA RECENTĂ ÎN FILM

Urmărind un anumit fir dramatic (pe care-l ținem încă secret) s-ar reda pe peliculă viața de ieri și de azi a combinatului. Trecutul apropiat nu s-ar mai putea filma nici la Onești și

nici la Borzești, unde de-a lungul kilometrului de șosea betonată se înlanțuie puternice complexe industriale. Exterioarele „din trecut“ s-ar filma într-o comună apropiată, Căiuți, ale cărei ulițe colbuite și tradițional „tîrg de sîmbătă“ amintesc încă, într-o măsură, de vechile așezări răsturnate de Cetatea chimiei. Tovarășul Stativă le cunoaște bine.

Acolo unde funcționează azi secția de Oxigen a combinatului erau satul și gara Radiana; chiar în locurile unde ne aflăm domneau bălțile și stuful. Aci a lucrat cu ani în urmă și Virgil Stativă cu sătenii la stuf, „la rogoază“, cum se spune prin partea locului. Hăt-departele se afla vechiul Onești, comuna al cărei singur obiectiv industrial era o moară dărăpănată și a cărei unică „autoservire“ era taraba lui nea Tăchiță, bombonierul care vindea susan, bragă și dulciuri amestecate cu insecticid. (Nu cu rea intenție: pur și simplu, plicurile de proastă calitate în care negustorul păstra insecticidul se rupeau și conținutul lor se presăra peste caramelle.)

Oare toate acestea și — prin contrast — blocurile-turn și ultramodernul centru comercial din Onești, corpurile masive dar elegante ale complexului petrochimic și, mai presus de toate, oamenii și viața lor de azi nu ar merita să fie fixate pe peliculă de înșiși muncitorii de aci?

Un alt film realizat de cineaștii amatori de la Borzești ar surprinde frumusețile naturale ale ținutului; filmări acvatice și chiar sub-acvatice s-ar putea realiza la lacul Belci, iar alte exterioare la Slănic.

„Finanțarea“ cineclubului se pare că nu ar prezenta o problemă prea complicată. Într-o singură noapte, spune interlocutorul nostru, el ar strînge de la tinerii cu care s-a și înțeles în acest sens suma necesară.

Cam acestea sînt planurile, pentru început, ale viitorilor cineaști.

Sîntem întrebați de unde și-ar putea procura aparatura necesară. Tovarășii au citit în „Flacăra“ despre experiența altor cinecluburi și ne consideră experți în materie. Poate că și cititorii noștri din alte întreprinderi și instituții, care au constituit mai demult cinecluburi, îl vor ajuta pe tovarășul Stativă cu sfaturile lor. Scrieți-i pe adresa: comuna Ștefan cel Mare, Raionul Tg. Ocna, Regiunea Bacău. El și tovarășii lui care îndrăgesc arta filmului sînt tineri înimoși și merită să fie sprijiniți.

Și acum un amănunt, aparent nelegat de cele ce preced: pe operatorul Virgil Stativă îl pasionează nu numai cinematografia și, bineînțeles, chimia. El și-a întocmit un plan bine chibzuit pentru a studia arta și literatura Greciei antice. (Nu, nu e el vecinul de autobuz.)

Această curiozitate, pe care — pentru a fi în spiritul combinatului chimic — am putea-o numi polivalentă, caracterizează pe mulți, pe foarte mulți din tinerii pe care i-am întîlnit la Borzești.

SERIA 1, Nr. 1

Dacă-l vizitezi pe maistrul chimist Dumitru Săraru la el acasă, la început nu observi nimic deosebit. Un apartament încăpător, luminos și liniștit. Afară, în scuar, zburdă copiii. Dacă însă deschizi, din indiscreție, dulapul, te trezești în brațe cu un întreg sortiment de triple diode; în noptieră, acolo unde noi ceilalți ne ținem papucii, zace un indicator de acord; într-un ungher, odihnesc sub scaun „Sfaturi pentru radioamatori“, „Catalogul tuburilor electronice“ și o tetrodă cu emisie secundară. (Să ne ierte tovarășul Săraru dacă am încurcat termenii tehnici.)

„Meteahna“ locatarului e evidentă. Dar să nu credeți că Dumitru Săraru, radiofonist înfocat, consideră chimia drept o simplă ocupație care-i asigură un salariu (cum s-ar fi spus în trecut despre un oarecare: e copiat la prefectură!). Tovarășul Săraru este un maistru chimist priceput, absolvent al unei școli de specialitate; unul din cei care, după propria lui expresie, au tras „prima brazdă“ a combinatului.

Electronica este însă pentru el o a doua pasiune. Pasiune care se îmbină perfect cu chimia. La secția în care lucrează, el a propus instalarea unui dispozitiv original pentru urmărirea mai lesnicioasă a indicațiilor aparatelor de măsură și control.

Tovarășul Săraru este mereu nemulțumit. Iată un picup. Dar l-a modificat, instalînd un nou sistem de amplificare. Iată un radio. Mo-

ificat și el. Iată un ceas obișnuit. Dar l-a modificat, l-a transformat într-un ceas electronic. Iată un magnetofon. Pe acesta nu l-a mai modificat, l-a construit singur din piese răzlețe. Sintem lezamăgiți când aflăm că un astfel de aparat nu este, de regulă, nici mai ieftin și nici mai bun decât unul de pe piață. Dar satisfacția de a poseda un tip unic, seria 1, nr. 1, și ultimul, nu este nici ea de lepădat.

Cu atât mai mult cu cât picupul (modificat), amplificatorul (modificat), radioul (modificat) și magnetofonul sînt destinate unei combine — și ea unică.

Fără îndoială, nu o singură inovație va rezulta, la tabloul de comandă de la uzină sau acasă, la masa de lucru, din dragostea tovarășului săraru pentru electronică.

STIMATE TRANDAFIR DE LA MOLDOVA

Dumitru Săraru este, în felul lui, un „microbișt”. Expresia — aplicată, ce-i drept, nu la el — am auzit-o de la planificatoarea Rodica Tilici, de la secția Evaporare.

— Sintem cu toții „microbiști” — spune ea. Am avut o ambiție feroce.

Ferocitatea nu este desigur recomandabilă. Dar de astă dată, ea nu este de fel dăunătoare, teorece, tradusă în limbajul curent, se cheamă cur și simplu „pasiune pentru teatrul de amatori”.

Absolventă a unei școli de artă populară din Valea Jiului, tovarășa Tilici nu s-a dezlipit, în orele ei libere, nici o clipă de teatru. Și satisfacțiile nu au întîrziat. „Reprezentînd” Combinatul chimic, ea a fost membră a echipei de teatru a clubului „Constructorul” — Onești, care a cucerit recent Premiul I, Medalia de aur și titlul de Laureat al celui de-al treilea Festival bienal de teatru de amatori „Ion Luca Caragiale”. Planificatoarea de la Combinatul chimic a interpretat rolul mamei Caterinei din poemul dramatic al lui Dan Tărchilă „Marele luviu își adună apele”.

Discuția o ducem la secția Evaporare, la combinat, și o continuăm seara pe scena casei de cultură a orașului, unde se desfășoară repetițiile cu piesa „Pigulete + 5 fete”, în care Rodica Tilici interpretează rolul dublu Elena și Irina.

Amintirile de la festival („Cînd maestrul antoniu, președintele juriului, și-a șters o lărimă — el, un om de teatru atât de experimentat — am înțeles că lucrurile vor merge bine”) alternează cu planurile de viitor.

Sala de repetiții aduce puțin cu unul din interiorurile filmului sovietic „Casa de la răscruce”. În ultimele zile sala a suferit o serie de reparații și amenajări, iar zidarii încă n-au terminat lucrul, actorii nu vor însă să piardă nici o seară; se propie un turneu prin regiune.

Învățătorul Ștefan Busuioc — în serile de teatru, regizor — dă indicațiile necesare.

— O țîrucă mai la dreapta... Stop. Mai multă căldură, mai multă convingere...

Acum este ora zece seara.

— Mai stăm trei ore și terminăm... pentru noaptea aceasta — spune Ștefan Busuioc.

Își inchipuie oare spectatorii care vor rîde la „Pigulete + 5 fete” cite seri la rînd au mișcat actorii amatori rolurile lor?

Pe scenă, Varvara (în viața cea de toate zilele Hedviga Birsan) și Elena (Rodica Tilici) merg pe firul piesei:

— Ce frumos... „Stimate Trandafir de la Moldova”. Cine-ți scria?

— Un maestru din echipa de montaj care venise să instaleze mașinile în hala nouă...

„MICROBIȘTII”

„Microbiști” afli cu duimul la Combinatul chimic Borzești. Și nu întîmplător ei sînt, de cele mai multe ori, și fruntași în producție. Pasiunile lor „lăturalnice” se desăvîrșesc, se completează reciproc, potențînd activitatea profesională.

Cursurile de ridicare a calificării, învățămîntul de stat, activitatea artistică de amatori formează, parcă, un tot unic. Faptul că sute de muncitori din combinat sînt trimiși la diverse școli profesionale, că alte sute studiază în școala medie de cultură generală (curs seral și fără frecvență), că peste o mie de muncitori urmează în uzină cursurile de ridicare a calificării, fără a mai vorbi de zecile de studenți și aspiranți care „aparțin” combinatului — toate acestea indică o efervescență caracteristică marilor centre industriale din țara noastră.

Teoria și practica se îmbină în mod organic, se contopesc într-un singur suvoi.

Cînd l-am întrebat pe maestrul Dumitru Tabacu cum își întocmește lecțiile pe care le predă la cursul de ridicare a calificării în secția Clorură de aluminiu, el a răspuns scurt:

— Din carte și din ce-am pațit.

Cunoașteți o caracterizare mai sugestivă a procesului de învățămînt care îmbină organic teoria și practica?

Dar la o rodnică activitate în producție contribuie nu numai înțelegerea procesului de fabricație a clorurii de aluminiu sau a acidului 2,4 diclorfenoxiacetic, ci și altceva. Acest „altceva” capătă materializări foarte diferite.

Laboranta Stana Văduva de la secția Clor lichid nu este numai fruntașă în munca profesională, ci și o elevă conștiințioasă în clasa a X-a curs seral și o cititoare asiduă a operelor lui Shakespeare și Victor Hugo. Operatorul Emil Brînzilă, tot de la Clor lichid, se pregătește să joace într-o piesă pentru teatrul de amatori. Inginera chimistă Ruxandra Oniga de la Laboratorul central a adus contribuții în problema tehnologiei de fabricație a clorurii de var și este în același timp una din animatoarele brigăzii artistice a laboratorului și mare ama-

toare de muzică vocală și de poezie. Inginera Alexandrina Bursuc se ține la curent cu tehnica cea mai nouă, dar în ore de răgaz minuieste și penelul pictorului. (Să fim drepți. Tovarășa Bursuc s-a căit de mărturisirea pe care ne-a făcut-o. Numai doi oameni din combinat știau de această îndeletnicire, ne-a spus dînsa. După ce a comis indiscreția, era prea tîrziu. Acum o știu trei.)

Și cite și mai cite exemple s-ar putea da.

Toate acestea — poate în chip ciudat — ne-au apărut deosebit de pregnant cînd, întîmplător, am asistat la ședința operativă de producție care are loc zilnic la ora 12, prin megafon și telespicher, pe întreg combinatul.

ȘTIUT-A CTITORI CETĂȚII...

La amiază șefii de secție și conducătorii principalelor servicii raportează conducerii combinatului realizările curente și ridică problemele nerezolvate. La aceeași oră prind viață megafonele, se încing discuții între interlocutori nevăzuți, se dau indicații.

Raportează Electroliza... Raportează Clorul lichid... Raportează Clorura de aluminiu...

Plan de producție: realizat... cumulat... planul prețului de cost: realizat... cumulat... cheltuieli de secție... consum specific... parametri tehnologici...

O centrifugă a pornit prea devreme... un bloc de pompă s-a deteriorat... stoc... clor... am dat producție de calitate I... planul de producție: realizat... cumulat... realizat... cumulat.

Desigur, datele cumulative interesînd pe dispecerul-șef au o accepțiune specială, tehnică. Totuși, dintr-un anumit punct de vedere, toate preocupările muncitorilor și tehnicienilor combinatului mergînd pe linia ridicării nivelului tehnic și general-cultural, vîdînd dragostea de nou și frumos, au același efect cumulativ, cu rezultate foarte concrete în producția de granodin, de acizi grași, detoxan sau hexacloran.

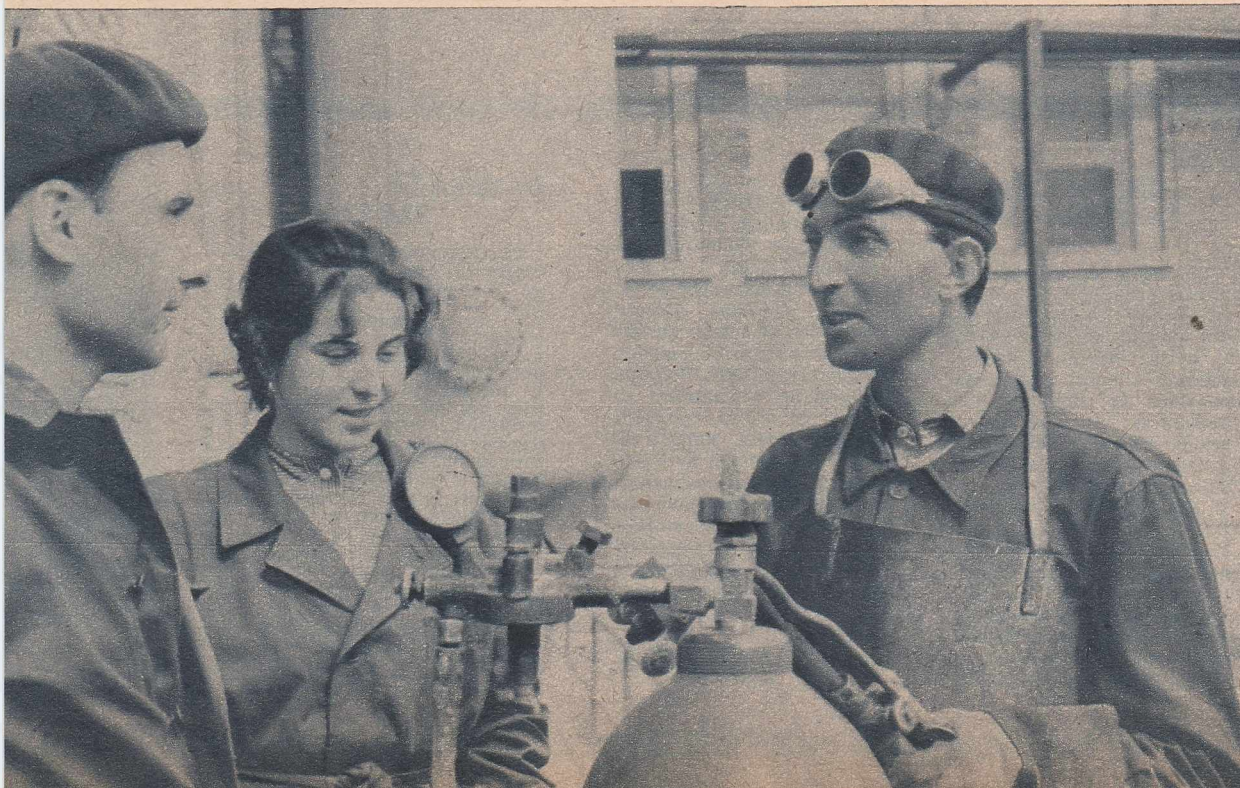
Căci însăși tehnica nouă cere tuturor celor care o minuiesc un orizont tot mai larg — orizont pe care socialismul l-a deschis cu dărnicie tuturor oamenilor muncii.

Și este purul adevăr — avem martori! — și nu gazetărească potriveală, că în dimineața aceea plumburie de primăvară vecinul nostru de autobuz, tînarul muncitor de la Borzești (cu 5 sau 6 ani în urmă să-și fi făcut oare veacul printr-o ogradă din Radiana-gară?), se oprise cu cititul „Antigonei” tocmai la aceste rînduri care urmează după antistrofa:

*Al vorbii meșteșug și zbor
Al gîndului el le-a învățat,
Știut-a ctitori cetăți...*

Dar în fața noastră, în zori, nu se afla palatul lui Oedip.

Lionel NIȚESCU
Fotografii de Elena GHERA

Dumitru Ghiuțu — pe care obiectivul l-a surprins sfătulindu-se cu maestrul Roza Popa și Dumitru Clocăneanu de la secția Electroliză — este apreciat nu numai pentru sudurile artistice pe care le execută, ci și pentru virtuozitatea sa de acordeonist.

actualități cinematografice

Viața lui culturală, deosebit de activă, dă — printre altele — colectivului de muncă al Uzinei „Electronica“ profilul său particular. Și tocmai acest aspect stă în centrul filmului realizat recent la Studioul cinematografic „Alexandru Sahia“ de către regizorul Alexandru Sirbu.

Însuși titlul documentarului, „Tehnică nouă — oameni culți“, constituie un program. La realizarea portretului cinematografic al uzinei participă și brigada artistică de agitație, care prin versuri și cîntece vorbește despre viața de zi cu zi la „Electronica“.

Curgerea imaginilor e ritmată și comentată de cîntece (texte și melodii de Nina Cassian) închinată noului, germenilor viitorului ce apar în uzină.

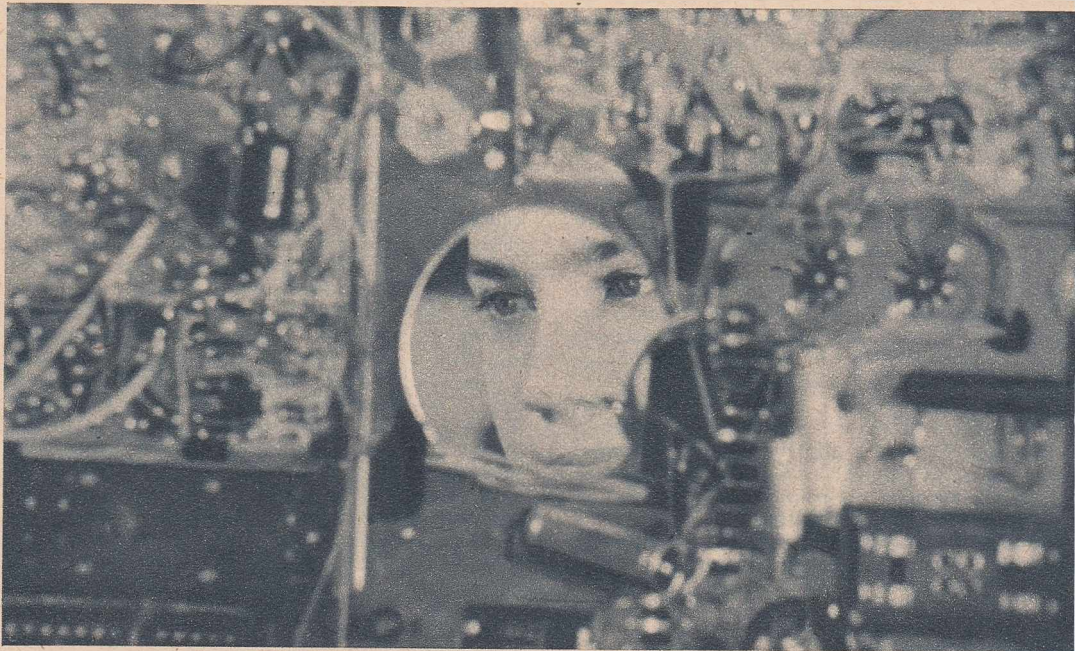
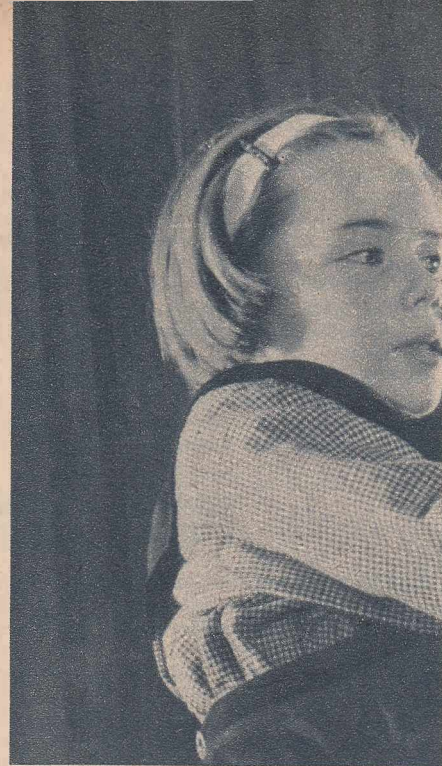
Membrii brigăzii își cîntă diminețile de spornică muncă în „Cîntecul dimineții“; slăvesc asaltul tinerei generații la porțile științei în „Cîntecul inginerilor“; evocă drumul fetei de țaran de prin părțile Gilortului spre demnitatea unei vieți trăite sub semnul frumosului în „Cîntecul despre partid“; își proclamă setea de viață și bucurii în „Cîntecul tinerilor“, dedicat „consumatorilor de frumos“ de la „Electronica“, cei cărora nu le sînt de ajuns 500 de bilete la un recital Oistrach, miile de cărți de la chioșcurile C.L.D.C., sute de locuri la teatru și cinema.

Filmul „Tehnică nouă — oameni culți“ se afla, atunci cînd am luat cunoștință de el, într-o fază care nu ne îngăduia să emitem o apreciere definitivă. Dar chiar și nefinisată, realizarea lui Alexandru Sirbu (scenariul și regia), Dorian Segall (imaginea) și Nina Cassian (cîntecele) ni s-a înfățișat ca o interesantă încercare de a adăuga limbajului filmului documentar elemente noi.

E. R.

Din hățiușul de fire al televizorului, se văd doi ochi avizi de cunoștințe, de fapte noi.

O uzină în versuri, cîntec și imagini

CEL MAI LENEȘ TREN DIN LUME

Un vagon de cale ferată, în care necazurile războiului au adunat laolaltă oameni din diferite colțuri ale țării sovietice, acesta e teatrul acțiunii filmului în curs de realizare la studioul din Sverdlovsk. Îl lucrează o echipă de tineri absolvenți ai Institutului unional de cinematografie: V. Usov și V. Krasnopolski — regizori, G. Cereško — operator, și V. Rastorguiev — decorator. Subiectul, inspirat din povestirea „Primăvară timpurie“ a scriitorului Iuri Naghibin, descrie relațiile și conflictele ce se ivesc între oameni deosebiți ca vîrstă, profesiune,

mentalitate, cultură, pe parcursul unei călătorii de cîteva zile pe drumurile presărate cu obstacole ale războiului. Personajele nu poartă nume proprii. Le vom cunoaște doar ca: Actrița, Ziaristul, Moșul, Omul etc. Și totuși, fiecare din ele va trebui să capete o fizionomie proprie, în care puterea de generalizare se îmbină cu o fină caracterizare psihologică. Numele actorilor ce figurează în distribuție, printre care se remarcă Zinaida Kirienko, Liudmila Șagalova, Pavel Kadocinikov și I. Rišov, prezintă o garanție că acest deziderat va putea fi împlinit.

În fotografie: scenă din filmul „Cel mai lenes tren din lume“.

DANSEAZĂ HAVANA...

Ca și alți cinești din țările europene (sovieticii Kalatozov și Urusevski, polonezii Hofman și Korjewski, germanul Kurt Maetzig, francezii Chris Marker și Armand Gatti și mulți alții), regizorul Vladimir Cech din Praga a plecat la Havana să realizeze un film inspirat din realitățile revoluției cubane. Acțiunea scenariului semnat de scriitorul ceh Jan Prohazka se desfășoară în cele cîteva zile și nopți cît durează carnavalul din Havana, timp în care facem cunoștință cu cinci tineri cubanezi, participanți activi la lupta pentru răsturnarea regimului fascist al lui Batista. Petrecînd alături de tinerii care sărbătoresc victoria revoluției, ne pătrundem de vitalitatea și tăria acestui popor eroic.

Actrița cubaneză Marieta Linmonta Rodríguez. Într-o scenă din coproducția ceho-cubaneză „Așa dansează Havana“.

Un moment din filmul „Ape vie“.

apa vie

A fost o întâlnire emoționantă. Cadrul — o sală oarecare de festivități — nu avea nimic solemn. Și totuși, acolo, printre acești oameni atât de feluriți — bătrini albiți, muncitori în putere, studenți zîmbind vieții, gospodine, tineri intelectuali și copii neastîmpărați — se strecura parcă un fior de vibrație sărbătorească. Un larg interval despărțea în două șirurile de scaune, dar deasupra lui se țesea din priviri dialogul cald al inimilor.

Era întâlnirea dintre donatorii de sînge și acei ce au renăscut la viață datorită prețioasei „ape vii”, sîngele omenesc; această scenă — autentică — e punctul culminant al unui film realizat în sectorul de film științific al Studioului cinematografic „Alexandru Sahia” de Ion Coscoveanu (scenariul și regia), Karol Kovacs (imaginea) și Eva Sirbu (comentariul).

Pornind de la străvechiul mit al apei miraculoase cu care erau readuși la viață eroii de basm, filmul descrie în imagini străbătute de emoție și umor totodată aspecte din activitatea Crucii Roșii în educarea și mobilizarea oamenilor muncii în jurul acestei nobile acțiuni. Printre cele mai interesante momente ale filmului sînt scenele evocînd lupta împotriva neștiinței, fricii, nepăsării, ce mai rețin pe unii oameni de la îndeplinirea unei îndatoriri de mare importanță etică și socială.

Cîțiva dintre donatorii unui centru de sînge conservat din țară povestesc de pe ecran împrejurările în care, cu o părțică din căldura ființei lor, au contribuit la salvarea unei vieți de om, cum și-au învins neștiința, teama, egoismul și ce anume i-a determinat să vină și să persiste în activitatea de donatori. Pe unii — un accident suferit de un tovarăș de muncă, pe altul — exemplul unui prieten, pe un al treilea — boala unei rude apropiate. Iar pe unul — coincidență cu totul excepțională — întâlnirea pe masa de operație cu propriul său sînge, pe care îl donase puțin înainte, fără să știe că peste cîteva ore va avea, în urma unui accident, el însuși nevoie de transfuzie.

Progresele științelor medicale fac posibilă acum preluarea de către aparate moderne a funcțiilor diverselor organe omenesci: cordul pulmon artificial, rinichi artificial etc. Se fac adevărate minuni în lupta pentru viață. Dar nimic nu poate înlocui deocamdată sîngele cald, omenesc. Dezvoltarea tot mai mare a utilizării singelui și preparatelor sale în medicina modernă face necesară recoltarea unei cantități din ce în ce mai mari de sînge, cheamă mereu mai mulți voluntari în nobila oaste a donatorilor de sînge. Apelînd în pledoaria sa la cele mai variate mijloace ale limbajului cinematografic, filmul „Ape vie” face o operă utilă de educație cetățenească. Și adaugă un nou succes la activul filmului științific românesc.

Ana ROMAN

filmul pe glob

DUPĂ TREIZECI DE ANI de la prima transpunere pe ecran datorată regizorului G.W. Pabst, „Opera de trei parale”, puternica satiră anticapitalistă a lui Bertolt Brecht, constituită în prezent obiectul unei coproducții franco-germane. Filmul, a cărui regie o semnează Wolfgang Staudte, prilejuiește interesante creații unor actori de talia lui Curd Jürgens (cunoscut din filmul „Tamango”) și Lino Ventura (protagonistul filmului „Vaporul lui Emil”).

ROMAN KARMEN, cunoscutul documentarist sovietic, este regizorul și, în colaborare cu A. Novgorodski, scenaristul peliculei cu promițătorul titlu „Faceți cunoștință: cinematograful”, produsă de Studioul central de filme documentare din Moscova. Fără a se pretinde o istorie a cinematografului sovietic, filmul va fi o evocare documentară, ilustrată cu imagini din munca maeștrilor din trecut și de azi ai filmului sovietic. În materialele de arhivă sau în cele filmate special pentru documentar vor apare, printre alții, S. Eisenstein, Al. Dovjenko și N. Cerkasov.

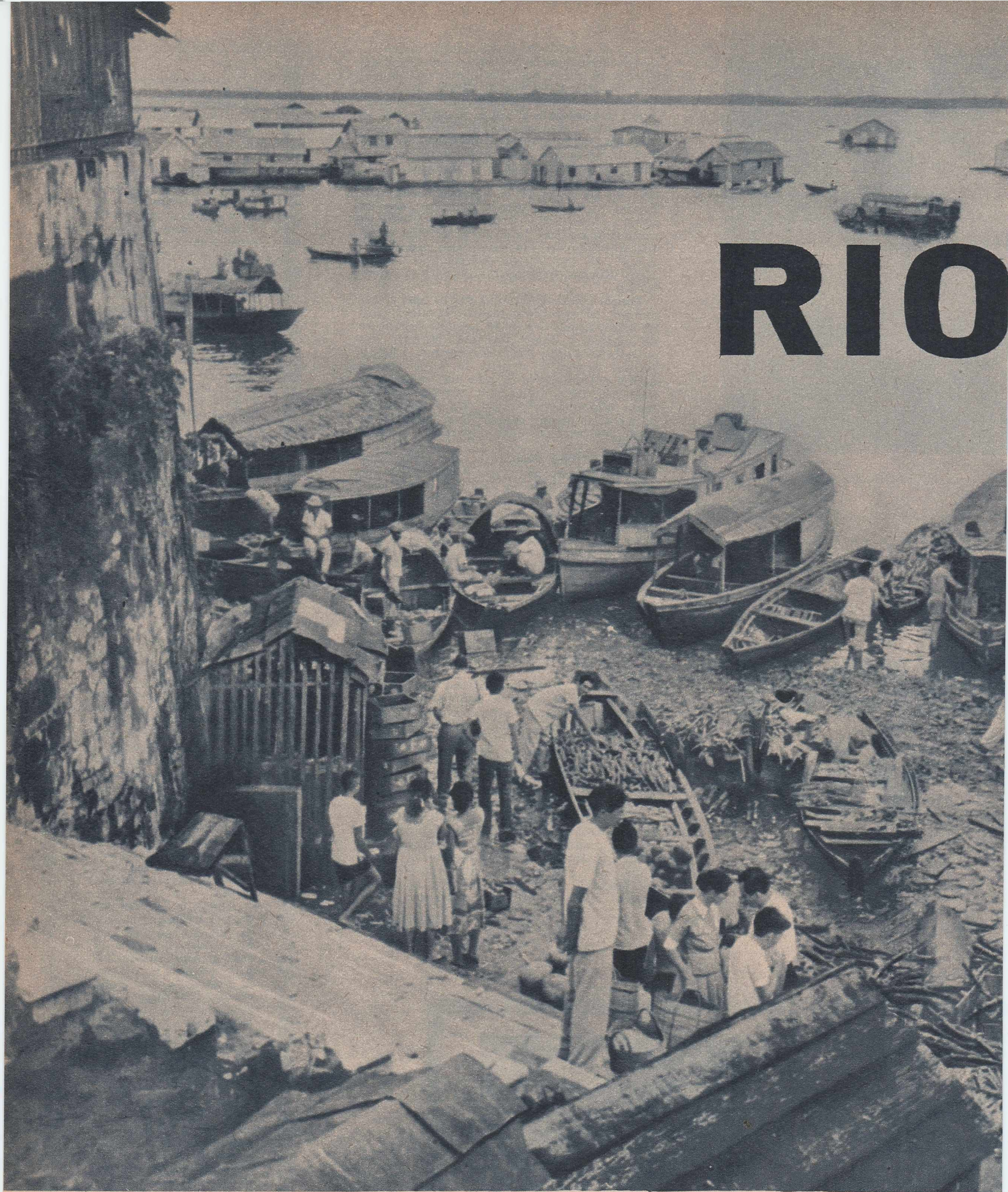
PE ECRAN SAU PE SCENĂ, marii actori dau în aceeași măsură dovada talentului lor. La Paris, de pildă, publicul poate aplauda la Teatrul Național Popular creația lui Georges Wilson în rolul titular din „Viața lui Galilei”, de Brecht. Regia spectacolului îi aparține tot neuitatului interpret din „Absență îndelungată”. Pe scena Teatrului „Antoine”, Robert Hossein este actor, regizor și coautor al dramatizării „Cei șase despre care este vorba”, extrasă dintr-un roman despre rezistență scris tot de Robert Hossein.

CINECLUBUL INTERNAȚIONAL DIN ROMA a decernat premii sale pe anul 1962. Distincția însoțită de cîte o miniatură a statuii „David”, aparținînd lui Donatello, a fost acordată — pentru cele mai bune filme italiene ale anului — lui: Dino Risi (realizatorul „Bunicii Sabella”) pentru „Viața grea”, cu Alberto Sordi în rolul principal; tânărului regizor Ermanno Olmi pentru „Un loc vacant”, și lui Giacometti pentru „Viața de cîine”. Cel mai bun film străin a fost socotit „Procesul de la Nürnberg”, realizat de regizorul american progresist Stanley Kramer, cu o distribuție care îl reunește pe Marlene Dietrich, Burt Lancaster, Spencer Tracy și Maximilian Schell. Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină nu a fost acordat, iar cel pentru cea mai bună interpretare masculină i-a revenit pe anul 1962 lui Raf Vallone pentru rolul din ecranizarea piesei „Vedere de pe pod” de Arthur Miller, rol pe care actorul l-a jucat în stagiunile trecute și pe scenă, la Paris.

ACEASTA- OFELIA

Cunoscută spectatorilor noștri din filmele „Pinze purpurii” și „Omul amfibie”, Anastasia Vertinskaja și-a văzut împlinit recent un vis nutrit de orice tînră actriță: va interpreta rolul Ofeliei. Într-adevăr, dintre numeroasele candidaturi, regizorul Grigori Kozintsev, care realizează la studioul „Lenfilm” ecranizarea capodoperei shakespearice „Hamlet”, a ales-o pe Anastasia Vertinskaja drept parteneră a lui Inokenti Smoktunovski, pentru a da viață nefericitei iubiri a prințului Danemarcei.

RIO

■ UN CUIB DE CONDORI ÎN ANZI, MARTORUL NAȘTERII PRIMELOR FIRIȘOARI
DE APĂ ALE MARELUI FLUVIU SUD-AMERICAN ■ 5.000 DE KILOMETRI ÎN
COMPANIA ECUATORULUI ■ AMAZOANELE DIN LEGENDĂ ȘI REALITATEA ■ UN ADE
VĂRAT TEZAU NATURAL ■ ISTORIA FRĂMÎNTATĂ A LUI „HEVEA BRASILIENSIS
ȘI A MIILOR DE SERINGUEIROS ■ PENTRU CA ETERNUL CÎNTEC AL URIAȘULUI
FLUVIU SĂ DEVINĂ ȘI UN CÎNTEC AL OAMENILOI

AMAZONAS

- marea dulce

Călătorii care, la capătul unei îndelungate traversări, se reped nerăbdători la balustrada transatlanticelor, ca să vadă cu un minut mai devreme primele contururi ale coastelor Americii de Sud, sînt martorii unei ciudate priveliști: apele oceanului încep să capete o culoare mai deschisă, iar undele sînt mai domoale. Este salutul pe care îl trimite pînă departe, la 300 de kilometri de țarm, Rio Amazonas — „marea dulce”. În zare începe apoi să se ivească, asemenea unei uriașe plute verzi, insula Marajo — cu o suprafață cît a Danemarcei — prinsă în îmbrățișarea gigantică a estuarului lui Rio Amazonas.

Aerul pur și tare al marilor înălțimi este martorul primelor pulsații ale fluviului. Izvorul lui Rio Amazonas se află sub un cuib de condori dintr-un stei izolat, cocoțat în Anzii peruvieni, la 5.100 m înălțime. Acest loc tainic a fost descoperit abia în 1948, de către un grup de exploratori francezi, după ce eforturile supraomenești a zeci de expediții anterioare se soldaseră cu eșecuri.

De aci, de la San Lorenzo, pornește firicelul de apă în călătoria sa cea plină de peripeții, lungă de 6.280 km, devenind cel de-al III-lea fluviu ca mărime al lumii. La început sare din prag în prag, cu salt de capră neagră, apoi zboară impetuos și rapid peste zidurile de roci pongoș pe care i le ridică în cale Cordillera dornică să-l păstreze numai pentru ea...

Dar Amazonul știe să-și adune aliații în această luptă. La chemarea apelor sale, sosesc Ucayali, riul poli-fonic al peștilor cîntători. Împreună trec frontiera peruviană și, la Tabatinga, fluviul pătrunde în veritabila lui patrie, Brazilia. Apele se rostogolesc acum cu măiestritate lentă, parcă sigure de impunătoarea masă pe care vor izbuti să o adune. Podoabele vegetale s-au schimbat între timp, căci „garde-ropa” de frunziș și flori a Amazonului este inepuizabilă și nestematele din cununa lui vegetală scîlpesc în mii de tonuri, în contraste și culori care ar depăși chiar geniul coloristic al unui Gauguin. Fluviul a lăsat în urmă vegetația măruntă a zonei alpine. De la înclăcitele ostroave de „*tolora*” — trestie din a cărei dărnicie indienii peruvieni se hrănesc, se îmbracă, își fac locuințe și plute — ochiul călătorului ce merge o dată cu apele se plimbă acum peste eucaliptii cu frumusețe geometrică, peste penajul de un verde viu al marilor familii a palmierilor cu peste 200 de varietăți. Iată și copacii de chinină, și fructele de aur — *cafetales* — cu îmbătătoarea lor aromă, și lemnul prețios *sao brasil*, care a dat și numele întregii țări. Liniștitul cînt etern al apelor fluviului ce ține companie pe la sud imaginărilor brlu al pămîntului — ecuatorul — pe aproape 5.000 km, este întrerupt doar arareori de lunecarea

sprintenă a plutelor de „*balsa*” care vin cu piei sau lemne — uneori din fundul Perului sau din Bolivia. Cînd își face apariția vreun vas al autorităților, într-o misiune ocazională, vizita sa devine un mic eveniment. Mai încolo însă, de la vărsare în amonte timp de 4 zile de mers, pe fluviu urcă vapoare mai mari de 6-7.000 tone. Unele sînt vase comerciale, altele duc turiști care își fixează obiectivele aparatelor de fotografiat asupra trupurilor vînjoase, cu musculatură armonios clădită, ale indienilor pescari și vînători ori asupra mănunchiului de case simple de pe mal, alcătuite mai mult din frunziș. Nu trebuie să uităm că etnografiile ce fac parte din expedițiile care cutreieră în ultima vreme meleagurile de pe malurile fluviului găsesc triburi aflate încă în stadiul comunei primitive.

Orașe propriu-zise se înșiră la sute de kilometri unele de altele: Manaus, Santarem, Obidos, Gurupa. Pe 1.500.000 km pătrați, cît are ținutul Amazonas, nu se pot număra decît 500.000 de locuitori. În statele Maranon și Para, populația este de asemeni rară.

Fluviul între fluvii

Botezat fie Maranon, fie Solimoes sau Paranaaguazu, Guayerni sau Xanapuza — după numele dat în urmă cu veacuri de diferitele triburi riverane — fluviul străbate la fel de cuceritor meleagurile. Dintre puzderia de tributari ai săi, 17 ar putea fi numiți fluvii în toată puterea cuvîntului. Madeira își răsucește meandrele pe 1.600 kilometri, pornind din inima Boliviei, iar Xingu dă ocol munților de sinistră faimă Sierra de Rocandor, unde trăiesc chavanții în sfîrșit pacificați. Dar spectacolul cel mai fastuos și de neuitat îl prilejuiește confluența sa viforoasă cu Rio Negro, care-și aduce tumultuoasa cavalcadă de ape întunecate din depărtările Columbiei. Pe o mare distanță de la punctul de vărsare, ore întregi de drum după Manaus, Rio Amazonas curge bicolor și partea din stînga păstrează amintirea neagră a impetuosului afluent nordic, ca într-o separare de straturi geologice.

Obosită de emoțiile alternate ale călătoriei, inima lichidă a marelui fluviu bate într-un ritm tot mai lent. Încep să se facă simțite vaste și ritmice sistole și diastole: ca să-și ia revanșa pentru porțiunea pe care i-a smuls-o fluviul de sub sceptrul său, oceanul trimite pînă la 600 km de la estuar un curent puternic și primejdios, *proroca*, care dă mult de furcă navigatorilor. Treclnd de Obidos, fluviul, asemănător unui bătrîn cu un trecut glorios dar nevoit de împrejurări să se restrîngă, se mulțumește cu o panglică lată doar de 600 de metri, dar se răzbuună în schimb prin cea mai

mare adîncime atinsă pe tot cursul său: 135 metri. Rio Amazonas poate privi totuși în urmă cu mulțumirea datoriei împlinite. Nu are nici o importanță că în curînd va trebui să recunoască și el supremația unuia din fiii lui Oceanos — știe însă cu siguranță că la izvor alte unde se nasc chiar în clipa aceea și pornesc voioase să-i refacă drumul. Drum care, cu o țesătură fină și scilpitoare, brodează pe harta Americii de Sud o rețea navigabilă de peste 15.000 de kilometri, adunînd întreaga bogăție lichidă de pe patru zecimi din partea australă a „Lumii noi”, suprafața bazinului fluviului totalizînd 7.050.000 km p.

Pe pedestalul legendei

Necunoscut de istorici și geografi vreme de peste 40 de secole, de cînd oamenii s-au încumetat să se avînte pe întinsul mărilor și oceanelor spre alte țărîmuri, Rio Amazonas a pășit în filele cărților pe poarta legendei, într-o perioadă cînd dintre marile fluvii ale lumii numai Mississippi mai împărțea același mare anonim.

Însuși numele cu care a rămas în tratatele de geografie și pe hărțile, multă vreme semănate de pete albe, ale Americii de Sud, este rodul unui fapt autentic, urcat pe pedestalul legendei.

Orellana, unul din însoțitorii lui Pizarro, care a ridicat primul mina ca să sfîșie vălul de mister ce acoperea un ținut cît Franța, Germania, Anglia și Italia laolaltă, în călătoria sa nebunească făcută de la Anzi pînă la ocean în 1541, a avut de dat nenumărate și aprige lupte. Într-una din ele — povestea mai apoi, întărîndu-și mărturia cu cea a puștinilor supraviețuitori ai expediției — a avut de înfruntat și furia cruntă a amazoneilor. Acestea nu erau însă decît soțiile și surorile indienilor de pe riul Tapajos, care luptau cu lănci și potopeau cu săgeți pe intruși, dîndu-și viața ca să-și păstreze libertatea.

Patru decenii mai tîrziu, Walter Raleigh, descoperitorul Virginiei, își punea pe gînduri austeră suverană — Elisabeta a Angliei — povestindu-i despre El Dorado, care ar fi fost un regat al acelei mari căpetenii indiene, stăpînă peste avuții nemăsurate.

Inspirați de străvechea legendă încășă, sute de albi au rătăcit în neștre căutînd miticul El Dorado, care urma să le asigure comori scoase ca din povestea celor o mie și una de nopți.

Numeroase explorări au fost făcute în deceniile următoare — mai întîi de izletii dornici să „salveze” sufte-

Eugen B. MARIAN

(Continuare în pag. 14)

te punând trupurile să se vîlguiască pe plantații și în colonias, iar apoi de oameni luminați ce căutau doar mulțumirea hărăzită de adevărul științei. Printre acestea, una din cele mai meritorii este cea realizată de Pedro de Texeira, în secolul al XVII-lea. În ciuda acestor eforturi fără preget, abia la 1866 s-a putut alcătui prima hartă a regiunii — supusă multor corectări ulterioare și care încă nici astăzi nu poate purta pecetea siguranței definitive.

Paradisul naturalistilor

Pentru naturalistii pasionați de cunoașterea și înțelegerea firii, bazinul amazonic este un adevărat paradis. Cel care și-a închinat mai bine de 15 ani unor cercetări de o valoare inestimabilă, conduse cu meticuloasă luciditate îmbinată cu inflăcărată generozitate, a fost marele naturalist german Alexander von Humboldt. El și-a câștigat un nume nepieritor nu numai datorită activității sale științifice, ci și pentru răbdarea și umanitatea cu care a știut să se apropie de băștinăși — într-o perioadă cînd aceștia erau deprinși cu cruzimea celor ce le invadaseră locurile natale.

Cîte 8-10 ani au rămas în întinsul ținut al cărui centru este „marea dulce” expedițiile de la mijlocul veacului trecut, care au identificat, analizat și desenat sumedenie de specii noi de plante și animale.

Tapirusul, unul din cele mai vechi mamifere, dotat cu o viteză surprinzătoare pentru cele 200 de kilograme ale sale, a suscitat printre primii curiozitatea savanților captiviți de lumea aparte a ținutului lui Rio Amazonas. Trompa și duritatea pielii sale, rezistența la condițiile aspre ale mediului, precum și ferocitatea cu care și nimicește dușmanii i-au adus titlul foarte potrivit de „elefant-tigr”.
Treptat-treptat, au părăsit de asemeni tărîmul legendelor, pentru a intra în domeniul definiției științifice, și cele cinci specii de edentate — care trăiesc numai în această zonă — de la vigurosul furnicar, aliat binevenit al omului în lupta extrem de grea împotriva noianului furnicilor roșii și negre, pînă la micul și ciudatul „armadillo” sau Zatu în care spaniolii vedeau un precursor al înzăușilor cavaleri.

Dar pe lângă aceste vestigii ale unor ere îndepărtate, bazinul Amazonului mai posedă și alte curiozități, extravagante și capricioase ale naturii. De pildă masivele și greoalele broaște testoase, care împrumută feeria de culori a fluturilor și veninul șerpilor. Sau lepidopterele din rîndul cărora naturalistul, într-o singură oră de drum în jurul orașului Belem, își poate alcătui o colecție respectabilă, de 700 de varietăți — cînd pe tot întinsul Europei nu se pot găsi decît 400.
Un locuitor tipic al rîurilor și fluviilor din Amazonas este și temutul țipar electric, atingînd pînă la 2 metri lungime. El dispune de o „baterie” de 550 de volți, care lasă amintiri și dureri foarte durabile. Cu energia electrică pe care o degajă, s-ar putea alimenta 200 de becuri de neon. Cum însă în junglă și pe malurile semețului fluviu încă nu prea se practică reclama, resursele acestea rămîn neîntrebuintate...
Ultimii veniți în acest tezaur zoologic sînt salamandrele, descoperite acum cîțiva ani de o expediție braziliană. Ele par de-a dreptul chemate să dea realitate romanului științifico-fantastic al lui Conan Doyle „Lumea pierdută”, a cărui acțiune e situată de altfel chiar în această regiune. Cu creste de solzi, cu ochi imenși ca niște faruri imaginate de un primitiv, mari cît iguanele sau abia vizibile pe sub pietre și sub vegetația în putrefacție, ele au supraviețuit cataclismelor și au transmis epocii noastre o frîntură din imaginea altor ere.

Mingea blestemată

Dar cuvîntul „Amazon” a răsunat cu rezonanțe magice pînă departe, la curtea regelui-Soare, nu atât datorită tezaurului înfățișat de flora și fauna sa — ci din pricina cauciucului. Încă din cărțile străvechi ale poporului Maya, „Popol-Vuh” și altele, se pomenea despre un joc foarte răspîndit, cu un obiect rotund, foarte săltăreț și elastic, care stîrnea mari ambiții și pasiuni. Călătorii din acele vremi de pe meleagurile Americii de Nord erau de asemeni izbiți de vederea unor obiecte cu proprietăți uluitoare și care căpătau orice formă volai. Cauciucul începea să aprindă mințile europenilor.

Trimis de urmașul regelui-Soare, Ludovic al XV-lea, să găsească miraculoasa substanță, savantul francez La Condamine, mărșăluind prin smîrcuri, înfruntînd săgețile otrăvite, alternînd darurile cu amenințările, a reușit să culeagă date prețioase asupra copacului „hevea brasiliensis”. Cheltuielile erau însă prea mari pentru vistieria secătuită de războaie a lui Ludovic al XV-lea. Dar datele adunate în 7 ani de întreprinzătorul savant francez, asupra principalelor specii din cele 20 de varietăți de hevea, trezesc atenția portughezilor.

Peste cîteva decenii, pe întinsul ținutului amazonic se ivesc tot mai dese pădurile de un verde limpede ale copacilor ce făgăduiau câștiguri fabuloase. Se institue un monopol la fel de strict și prevăzînd pedepse la fel de cumplite pentru cei care l-ar încălca, ca și cele stabilite anterior pentru cacao și diamantele din Minas Gerais.

La Manaus, străzile se deșteaptă din amorfie, vilele luxoase lăsate în paragină după prăbușirea vertiginoasă a averilor strîine din monopolul arboreului de cacao, acum pierdute, sînt iarăși ocupate. Mirajul prosperității atrage mereu alți emigranți din țări ale continentului, ca și din America de Nord, Europa. Populația sporește, în cinci decenii, de la 5.000 la 70.000 locuitori. Producția însă crește foarte încet, dar suficient ca să asigure puștinilor norocoși și celor mai lipsiți de scrupule câștiguri imense. „Mingea blestemată” se păta de singele și sudoarea generațiilor de indieni. Marile companii care se născuseră îndată după revoluția industrială nu urmăreau încă extinderea plantațiilor de cauciuc. A fost nevoie de două descoperiri, aparținînd unor oameni ale căror nume figurează azi pe panourile de reclame de-a lungul multor șosele din țările capitaliste, pentru ca sucul lăptos produs de hevea să devină mai lăptos. Prima aparține scoțianului Mac Intosh: în 1823, dizolvînd în benzol cauciucul, el a obținut substanța cu care a realizat primele țesături impermeabile. Iar peste 16 ani, americanul Goodyear, dînd o rezolvare cu aplicări industriale unui procedeu folosit mai demult de indieni, vulcaniza cauciucul. Abia acum se pornește goana după prețiosul copac și încearcă distrugerea monopolului portughez. Și bătaia cauciucului marchează un mare succes pentru capitaliștii americani. Cădînd presiunilor și momeliilor, împăratul Pedro al II-lea concesiunea mai multor companii yankee exploatarea lemnului prețios, a pieilor, fructelor.

Dar cauciucul strînește totdeauna surprize. Sosirea unui grup de specialiști europeni, angajați în scopul dezvoltării economiei braziliene, dă savantului englez Henry Wickham prilejul să scoată peste frontieră 70.000 de semințe de hevea brasiliensis. Monopolul apărut cu strășnicie timp de un secol este distrus. Pe harta economică a imperiului britanic, în toate coloniile sale — în Borneo, în Malaya etc. — apar noile „bijuterii” ale coroanei: plantațiile de cauciuc.

Ca să compenseze teribila lovitură primită, latifundiarul brazilien, magnații trusturilor și agenții lor extînd plantațiile, măresc producția cu orice sacrificii umane. Plantațiile ce urcă pe cursul lui Putumayo pînă la frontiera boliviană sînt cît pe-acel să dezlănțue un război între cele două state.

Zeci de mii de muncitori sînt atrași de contracte înșelătoare pentru a fi virțiți în „ocenele” de pe Putumayo. Din îndepărtatele insule Barbados sînt aduși mereu alți muncitori și aruncați în gura molohului nesătut — cauciucul. Exploatarea este atât de sălbatică, încît indieni care nu aduc cantitatea impusă sînt biciuiți pînă la sînge. Alteori sînt crucificați cu capul în jos ori legați peste termitiere, ca să fie devorați de vii și să servească drept pildă și „stimulent” celorlalți. Un întreg trib de indieni — Uibabo — este astfel decimat.

Grandoarea și mizeria unui seringuelro

Și totuși, încet dar sigur, Amazonas decade. De la cei 300.000 de locuitori înregistrați în 1850 — dintre care 30.000 sclavi — de-a lungul unui secol populația crește abia la 450.000.

Nici măcar încercarea lui Ford de a stabili pe cursul inferior al rîului Tapajos plantații noi nu dă rezultate. Randamentul e socotit prea mic, iar perspectivele de a inunda apoi Brazilia cu „rîșnițe” circulînd pe pneuri din cauciuc extras chiar de pe teritoriul ei — modelul „popular” Ford T — nu se arată strălucite. Ford trece la pierdere un capitol din istoria uriașului său trust și, cu o trăsătură de condei, pune capăt sursei de existență a mii de muncitori. Care este astăzi traiul unuia din mii de seringuelros — micii cultivatori de cauciuc risipiți pe vastul teritoriu dominat de jungle? Uneltele lor se rezumă la un cuțit rudimentar (*machadinho*), niște cupe de lemn (*tigelinhas*), o mică sabie (*tercado*). Robotînd cu familia din zori pînă în amurg, cei mai norocoși ajung să cerceteze și să îngrijească în cursul unei zile epuizante, pînă la 300 de copaci. Agenții comerciali care le cumpără recolta le plătesc după bunul plac. Lucru cu atât mai ușor, cînd, cît vezi cu ochii, nu există nici o școală... Căci un analfabet este un partener foarte comod la socoteli... Unii nu știu nici măcar să numere monezile primite în schimbul unei munci istovitoare și pline de primejdii, datorită în special lilieciilor vampiri purtători de malarie, șerpilor veninoși, umezellii de care e saturat aerul și care împiedică vindeca-

rea rînilor provocate la fiecare pas de plantele ghimpate.

De altă meserie totuși le vine greu să se apuce: cine să le plătească biletul de tren pînă la un mare oraș, unde de altfel nu au siguranța că vor găsi de lucru? Cine să-i califice?

Cele trei vîrste ale Braziliei

Brazilienii vorbesc cu emoție, cu hotărîrea de a schimba această situație, despre cele trei vîrste ale patriei lor: *vîrsta de piatră*, în care se mai află încă anchilozate triburi de indieni ca Jivaro, Sula, Karaja; „*vîrsta caștrului*”, principalul mijloc de locomoție în „caatinga” (platoul acoperit de mărcănișuri) nemăfîind piroga ci căpăținosul patruped; și „*vîrsta avionului*”, în metropolele țării.

În jurul bazinului lui Rio Amazonas extremele se ating și se întretaie. Manaus este capătul liniei aeriene pornite de la Rio de Janeiro cu intenția de a fi prelungită spre Caracas-Miami. În zece ore de zbor străbați cîteva veacuri de evoluție istorică.

Campaniile pe scară națională întreprinse contra furnicii roșii, sub deviza: „dacă nu o distrugem, va distruge ea economia braziliană”, cuprînd și bazinul Amazonului. Lemnul prețios extras de aci se va putea cultiva pe suprafețe mai mari. Resursele sale s-ar putea valorifica mai rațional și în alte direcții — nucul brazilian „castanheira”, de pildă, este un produs concentrat de o deosebită bogăție: trunchiul său malsătos, cu un diametru de trei metri și o coroană stufoasă ce se înalță spre cerul de-un albastru intens pînă la 50 de metri, constituie o adevărată rezervă de grăsimi, albumine, fosfați, calciu.

Urșelele energii ascunse în apele lui Rio Amazonas ar putea cu timpul să pună în mișcare hidrocentrale, cum este cea recent inaugurată din statul Minas Gerais.

Pentru aceasta trebuie să se traducă însă în fapt cele spuse de președintele Goulart: „De bogățiile țării trebuie să se bucure întregul popor și nu numai o minoritate privilegiată”.

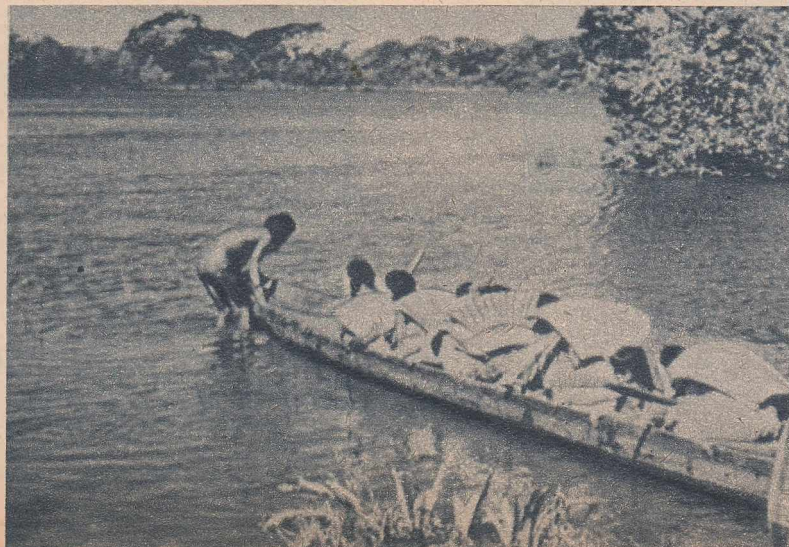
Cînd „marea dulce” a lui Rio Amazonas va înceta să mai fie un fel de continent aparte și cînd două mese pe zi nu vor mai fi un vis ca acel despre legendarul El Dorado, cîntecul etern al uriașului fluviu va fi în sfîrșit și un cîntec al oamenilor.

Eugen B. MARIAN

1 Pielea de șarpe, acest articol de lux, se obține și în regiunea fluviului Amazon, unde trăiește înfricoșătorul Anaconda. Prizătorii de șerpi trebuie să dedească mult curaj și sînge rece...

2 Rodul muncii istovitoare a micilor cultivatori ai lui „hevea brasiliensis” se concretizează în aceste baloturi de cauciuc natural care iau drumul fabricilor prelucrătoare aparținînd marilor monopoluri...

3 Un aspect „pitoresc” pe care se grăbesc să-l immortalizeze turiștii: trupurile vînzătoare, cu musculatura armonios clădită, ale indienilor pescari sau vînzători.

teatru

Nu e așa, cititorule, că-ți place — și-ți place din ce în ce mai mult — să te cufunzi în liniștea bibliotecii și, alături de literatura zilei de azi, să recitești din timp în timp, cu o mereu nouă înțelegere, marile cărți ale lumii, să descoperi mereu lucruri noi despre oameni și vremuri de mult dispărute, să găsești răspuns în înțelepciunea cuprinsă în filele de sute și de mii de ori retipărite, la problemele tale?

Nu e așa că-ți place în timpul liber să cutreieri muzeele, galeriile de artă, să te oprești — pentru a cita oară! — în fața unui tablou celebru?

Întreb — și nu aștept răspunsul. Pentru că mi l-ai dat de atâtea ori, fără să fii de față, când, scoțind câte o carte din rafturile unei biblioteci, ți-am simțit prezența în paginile oboseite de atîta răsfoit. Pentru că te-am întâlnit în atâtea rînduri întîrziind în fața unui tablou pe care probabil că-l preferi între toate, privindu-l, dar nu numai privindu-l, ci stînd parcă de vorbă cu el, gîndind mai profund despre viață, despre artă. Homer și Cervantes, Rembrandt și Goya, Tolstol și Balzac, Velasquez și Repin, Cehov și Twain, Grigorescu și Aman, Gogol și Caragiale, Gorki și Bernard Shaw și cîți alții își continuă și azi — mai ales azi — uriașa lor operă de a ajuta la creșterea generațiilor, la formarea oamenilor, de a crea cultură.

Față de bibliotecă și muzeu, teatrul are o superioritate. E viu. Și atfel viu decît prin viața fără de moarte închisă

în pagini sau rame. Eroii marilor capodopere dramatice, unii creați de sute și mii de ani, trăiesc prin forța miraculoasă a scenei, aievea, alături de eroii zilelor noastre. Un tablou celebru poate fi doar restaurat. O mare piesă de teatru renaște mereu prin interpretii ei. Generații și generații de interpreți au reînviat pe Oedip, pe Hamlet, pe Lear, însuflindu-le de fiecare dată ceva din freamătul proaspăt al epocii, al treptelor mereu mai înalte de înțelegere a vieții cucerite de omnire. Teatrul e și el un fel de pinacotecă, dar o pinacotecă vie ca viața, în continuă mișcare, în continuă transformare.

Numărate sînt capodoperele teatrului care au trăit de-a lungul timpului pe scenele noastre. Cîtor eroi n-au dat viață minunații noștri actori? Și azi în repertorii figurează unele din aceste spectacole. Multe însă, din păcate, s-au pierdut. Deși au însemnat momente de neuitat în viața noastră teatrală. Iată de pildă strălucitul „Egor Bulciiov și alții”, cu memorabila creație a maestrului Calboreanu. Sau „Trenul blindat”, cu același Calboreanu în rolul lui Verșinin. Sau „Revizorul” cu acel greu egalabil Hlestakov al lui Radu Beligan. Sau „Bălcescu” al lui Camil Petrescu. Sau spectacolele Naționalului bucureștean cu piesele lui Mihail Sebastian. Au fost de asemenea montări remarcabile cu piese din dramaturgia originală contemporană. Mă gîndesc la „Citadela sfărîmată” a lui Lovinescu, la „Ziaristii” lui Mirodan pe aceeași scenă. Și cite altele...

De ce să nu poți revedea asemenea realizări artistice așa cum poți oricînd scoate o carte dragă din bibliotecă sau privi un tablou în sălile unei pinacoteci? De ce generațiile noi, elevii și studenții care învață la orele de literatură despre lucrările de valoare ale literaturii originale și universale, să nu le poată vedea și pe scenă?

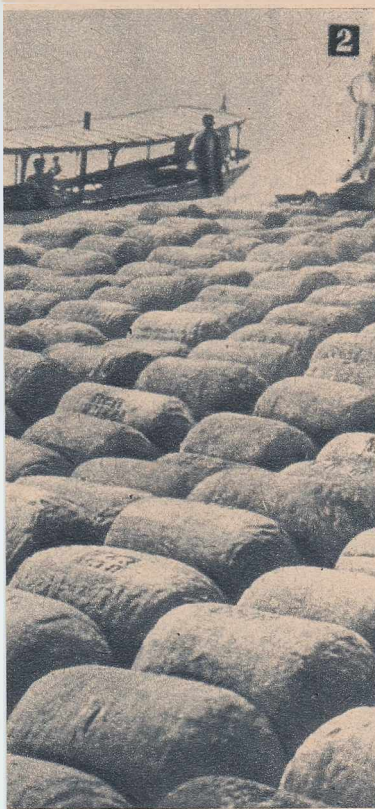
Rîndurile mele vor să fie o pledoarie pentru repertoriul permanent al teatrelor, repertoriu care să cuprindă cele mai bune spectacole create de-a lungul anilor și mereu completat. Chiar dacă se vor juca doar de cîteva ori într-o stațiune, ele să însemne mari evenimente artistice, așteptate cu nerăbdare de public.

Dar pentru actori, realizatorii unor asemenea roluri memorabile? Repertoriul permanent le-ar da posibilitatea să se înfățișeze spectatorilor — repet, unor spectatori cărora li se adaugă mereu noi contingente — în toată multilateralitatea lor, sub zecile de chipuri pe care le-au creat de-a lungul unei cariere. Le-ar da posibilitatea să-și desăvîrșească mereu rolurile, să le coplească mereu asemeni unor sculptori de monumente vii. Nu mai vorbesc despre însemnătatea pedagogică a repertoriului permanent pentru tinerii actori: studierea directă a creației maestrilor ar constitui excepțional de bună de artă scenică.

Ce sunteți, tovarăși directori de teatre? Ne apucăm să organizăm pinacoteca vie a teatrului românesc?

Tralan ȘELMARU

PINACOTECA VIE

povestea vorbei

Vom discuta astăzi grupul de cuvinte *tîrn*, a *tîrnui*, *tîrnăcop* și a *atîrna*, între care, la prima vedere, afară de grupul de sunete *tîrn*, nu e nimic comun.

Așa cum știm, *tîrn* e un fel de mătură făcută din mărăcini sau din nuiete, a *tîrnui* înseamnă „a păruți, a bate zdravăn”, *tîrnăcop* e numele unei uneite, iar a *atîrna* are sensul bine cunoscut de „a agăța”. Cuvîntul slav *tîrn* înseamnă „mărăcină”. De la sensul „mărăcină” se ajunge ușor la „obiect făcut din mărăcină”, adică la un fel de mătură. Denumirea s-a extins

și asupra măturilor făcute nu din mărăcini, ci din nuiete, așa cum se folosesc și astăzi.

A *tîrnui* a însemnat la început numai „a mătura cu un tîrn”. Printr-o comparație foarte sugestivă, verbul a fost folosit ulterior pentru a descrie o bătaie zdravănă: a tîrni pe jos trăgînd de păr, a păruți. (Tot printr-o comparație, a *mătura* a ajuns să însemne „a da afară” ca pe un gunoi, ca pe un lucru nefolositor.)

În *tîrnăcop* sînt contopite două cuvinte: primul e „mărăcină”, de care am vorbit mai sus, celălalt e verbul „a

tăia”. Deci, *tîrnăcopul* are la origine întrebuintarea pe care o sugerează înțelesurile „mărăcină” și „a tăia”: cu el se curăță de mărăcini un loc oarecare. Unealta aceasta a căpătat și alte întrebuintări, de aceea astăzi nu mai simțim nici o legătură cu mărăcinii.

Cu a *atîrna* lucrurile stau cît se poate de simplu: la început, dacă ceva se agăța de un mărăcină, se spunea că s-a *atîrnat*. Sensul s-a lărgit, ca și în cazul lui *tîrnăcop*, și astăzi putem atîrna ceva și într-un cui, într-un cuier sau în altceva.

Sorlin STATI

O FAMILIE
DE CUVINTE

disc

Discurile închinat poeziei, povestirilor sau teatrului sînt încă destul de puține, în ciuda faptului că ele par să se bucure din partea discofililor de foarte multă atenție. Cine nu este dornic să albe în discoteca sa pe Mihail Sadoveanu povestind sau pe Vasiliu-Birlic, Radu Beligan, Al. Giurgaru interpretînd „O scrisoare pierdută” (toată piesa pe un singur disc)? Și, mai ales, care iubitor de poezie, care discofil se poate lipsi de înregistrarea de curînd apărută: „Tudor Arghezi recită din versurile sale”? Pe ambele fețe ale acestui disc microsion de 30 cm (EXE-0101) se află cuprinsă o mică antologie a liricii argheziene. Farmecul indescriptibil al lecturii argheziene, cunoscut și din emisiunile de la radio, transmite versurilor recitate de autor o nouă strălucire, un tîlc și mai adînc. De la „Testament” și „Calligula” din

„Cuvinte potrivite” și pînă la „Cîntec de seară” din ultimul volum apărut, „Frunze”, discofilul poate asculta, cuprîns de emoție, cele mai semnificative valori ale versului arghezian. Ne dorim și pe viitor asemenea discuri. Mai ales că „Electrecordul” ne este dator cu încă multe aspecte ale creației maestrului Tudor Arghezi. De asemenea, pe cînd un recital de poezie al tinerilor noștri poezi?

★

Ne reține atenția, în ultimul timp, o nouă ediție a discului ECD-49, care, într-o înfățișare interesantă și alegră, ne prezintă două lucrări simfonice cunoscute și prețuite mult de melomani: „Preludiu simfonic” de Ion Dumitrescu și Suită din baletul „Priculiciul” de Zeno Vancea.

„Preludiu simfonic”, interpretat de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii condusă de regretatul dirijor Alfred Alessandrescu, ne apare îmbrăcat în cele mai strălucitoare atribute ale scriiturii simfonice proprii lui Ion Dumitrescu.

De asemenea, poezia, lirismul temelor, ritmurile populare din suita lui Zeno Vancea, extrasă din muzica baletului „Priculiciul”, au fost amplu valorificate de Emanoil Elenescu în fruntea aceluiași orchestre.

Păcat că trecerea timpului se face prea insistent remarcată cu ocazia ascultării acestor înregistrări nu atît de recente, realizate într-o perioadă cînd tehnica acusticii de disc era mai puțin avansată decît e astăzi.

Vlad MUȘATESCU

NOI ÎNREGISTRĂRI
LA „ELECTRECORD”

Inscripție pe marginea unor fotografii

RIQUET GÂNDEȘTE DIN NOU...

Riquet e un cline cu pronunțate înclinații spre filozofie. Poate fi întâlnit în casa d-lui Lucien Bergeret, personajul principal al celor patru cărți de „Istorie contemporană” scrise în veacul trecut de Anatole France. Dar maximele lui pline de miez și tîlc, exprimate direct și lapidar, le găsești în volumul „Crainquebille, Putois, Riquet” al aceluiași. De-a lungul vremurilor însă, Riquet a suferit unele transformări. Astfel, în zilele noastre, îl întâlnim mutat din locuința modestă de la Paris în apartamentele sumptuoase ale unui multimilionar la Roma. În ciuda schimbării condițiilor materiale în viața lui, Riquet n-a renunțat la filozofie.

Subscrisul e mare iubitor de cline. Mai mult: socotesc omul care nu-i iubește ca pe un mare cinos. De aceea, e lesne de închipuit bucuria pe care am încercat-o cînd mi-a căzut în mînă un caiet compact cuprinzînd cele mai recente gînduri ale dragului meu Riquet. Mă grăbesc să transcriu mai jos ceva din acest caiet:

„Iată-mă din nou instalat la masă. Deși mă așteptă, în fărfația fină fabricată chiar la Faenza, o respectabilă polenda di granturoo sau, cum s-ar zice, o preagustoasă turid de mălai, ori și mai ispititoare polenda dolce, făcută din făină de castane, despre care știu că va fi urmată de un mărșet mușchi la grălar — fericirea mea totuși nu-i deplină. Ce rost are să fiu ridicat pe un scaun și să fiu instalat la o masă florentină acoperită cu o față de damasc? La ce bun paharele de cristal aduse de la Murano, din care sînt pus să mă adăp? Dar frapiera de argint în care înnoată o sticlă groasă cu spumante? În sfîrșit, ce-mi trebuie mie să fiu servit de un stilat maitre d'hôtel în frac?

Stăpînul meu care mă iubește atîta nu înțelege un lucru foarte clar: cîinii sînt cîini și nu maimuțe. Noi nu găsim nici o plăcere în a maimușări gesturile și obiceiurile oamenilor. Ah, cu cîtă nostalgie mă gîndesc la vremea cînd, în casa bunului domn Bergeret, în colțul meu preferat, luam masa la nivelul pămîntului!

Uneori, îmbuibat cum sînt la această masă lăxuoasă, mă prăpădesc de ris la gîndul că, în locul meu, ar fi pus să șadă White-Fang (Colt-Alb) al lui Jack London. Ce mai ravagi ar face Colt-Alb cu lăboiul lui puternic printre toate aceste faianțe și cristaluri!

Dar... să nu fiu cline. Trebuie să recunosc — cîinii sînt prin definiție recunoscători — că stăpînul meu îmi oferă atîta lux numai fiindcă mă iubește mult. Însă o dragoste excesivă e obsesivă. Cred că stăpînul e excesiv și, deci, lipsit de tact în dragostea lui pentru mine, din două cauze ce n-au nimic a face cu farmecul meu cînesc — și anume: întâi, că n-are nici o ocupație serioasă: al doilea, că e

multimilionar. E gol sufletește și mîntea lui e înceată. De aceea, iubindu-mă, el îmi aranjează o viață care nu mă aranjează: după chipul și asemănarea sa. Dacă mă iubești în adevăr, dă-mi un ciolan bun cu mîduvă și lasă-mă să-l rod tihnit în colțul meu, după legea mea”.

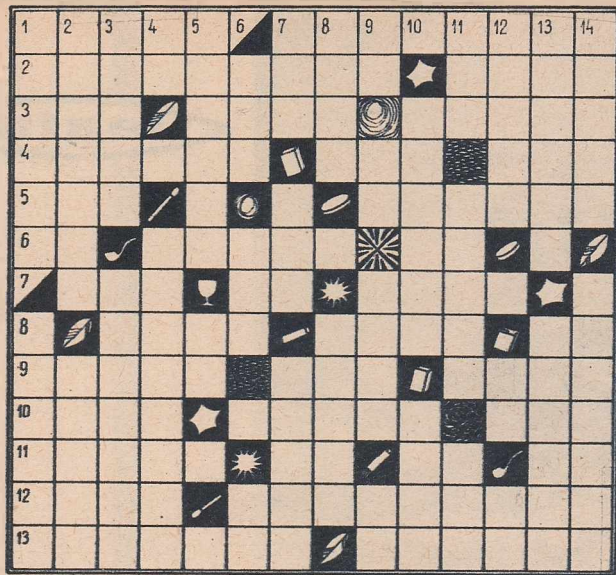
★

„Azi am văzut ceva îngrozitor în ziarul «Paese Sera». O fotografie mare înfățișează o mamă îndurerată mîngîind bărbia unei fetițe ai cărei ochi sînt dilatați de spaimă și foame. M-am grăbit să citesc ca să aflu despre ce-i vorba. De neînțeles! Cel puțin pentru mine. La Torino, într-o baracadă, trăiește Giuseppe Camaroc cu soția lui Lidia și fetița lor de 3 ani, Luisa. Giuseppe e tînr, are 27 de ani, e de meserie zugrav, dar e de mult șomer. Adică n-are de lucru. Din această pricină n-au ce mîncea el și ai săi. Curios! Și stăpînul meu n-are de lucru, nu muncește nimic; totuși nu se poate plînge că n-are de-ale gurii; dimpotrivă: numai pe mine cu cîte bunătăți nu mă îndoaipă! Inegalitatea asta mi s-a părut stranie. În orice caz, m-a cuprins mila pentru bietul Giuseppe și familia lui. Cînd mai ales am citit că o a doua fiică a sa, care abia implinise o lună, a murit de frig și foame în baraca nenorocită de la marginea Torinului, am urât să mă furiez din palatul stăpînului meu și să fug pînă la ei, ca să le aduc în bot fie o polenda di granturoo, fie un mușchi la grătar. Dar n-am putut s-o fac fiindcă sînt străgnic pămînt și dădăciți.

Ah, de ce stăpînul meu, care are atîtea posibilități, nu se îngrijește de Giuseppe, de Lidia și de Luisa? Se vede că e prea ocupat de dragostea excesivă pentru mine, ca să mă gîndească răgazul de a se sînchisi de soarta puzderiei de șomeri italieni ca Giuseppe. De nepătruns mai sînt legile omenești! Vreau să spun legile oamenilor cu buzunarele dolidora. Mie însă mi-e milă de unul ca Giuseppe. Mi-e milă fiindcă un cline care n-are măcar un pic de omenie e mai rău decît un om cînos...”

Deocamdată, atît am prididit să transcriu din gîndurile lui Riquet.

Lascăr SEBASTIAN

ÎNTRU NOI, FUMĂTORII

ORIZONTAL: 1) Tutun — Regină a Franței căreia ambasadorul ei din Lisabona i-a trimis tutun pentru a o leculi de migrenă! 2) Indrăgostiți... lulea! — Pictor român, autorul tabloului „Cadnă cu narghilea”. 3) Gospodărie agricolă colectivă — Tutunărit (od.) — Indieni din America ce fumau „calumetul”, o pipă a păcii. 4) Fără accent — Din nou — Rest de țigară. 5) Animal nordic — A trage în piept. 6) Posed — Ambasador al Franței la Lisabona care și-a legat numele de cel al alcaloidului din tutun — Uliu Rădan. 7) O găști și în narghilea. — La table — Intil. 8) Leagă brațul de trunchi — Localitate în Elveția — Horia Ionescu. 9) „Aroma” — Mănușchi de tutun pus la uscat — Arac (reg.). 10) Nume bărbătesc — Ultracunoscut (fig.) — Nume feminin. 11) Plantă tematică! — Sub sol! — Horațiu Rădulescu — Măsură agrară. 12) Cultivator de in — Scriitor și moralist francez care, observînd efectul nefast al tutunului, a exclamat: „Oare tutunul n-a venit din lumea nouă decît

pentru a o omori pe cea veche?” 13) Pictor flamand, autorul tabloului „Fumătorul” — Tutunul Virginia, de exemplu.

VERTICAL: 1) Sine-quanton-ul fumătorului — Începătorul în ale fumatului. 2) Blestem — Nu se atinge boala de ele. 3) Tutun turcesc — Afizează o morală excesivă. 4) Posed — Tină (pl.). 5) Ezitări — Monedă romană. 6) Un retrograd înarmat cu foarfeci — Către el se îndreaptă funul de țigară — Mere! 7) Vehicul — La un capăt al țigării — Calitate a tutunului bun. 8) Eliberați de prejudecăți religioase — „Tutunul” de Dimov. 9) Capăt de țigară! — Asia! — Lulea — Nici a mea și nici a lui. 10) Ți-o poate provoca o țigară aprinsă — Desert în India. 11) Par întors! — A trage tabac pe nas — Riu în Spania. 12) Preoți mahomedani — Notă muzicală — George Mateianu. 13) Servește la... evacuarea fumului de țigară (pl.) — Cunoscută țigară de toi, originară din Cuba. 14) Ana alintată — Ustensilă a fumătorului.

de vorbă cu medicul

ÎNGRIJIREA PĂRULUI (I)

Părul de pe cap nu este numai un element estetic, ci are și funcția bine determinată de a apăra de frig o regiune delicată a corpului. De aceea îngrijirea părului și remedierea cauzelor care-l fac să cadă preocupă pe multe persoane.

Strălucirea părului, ca și elasticitatea lui se datorează cantității și compoziției sebumului secretat de glandele din pielea capului.

Numărul firelor de păr de pe cap variază după culoarea lui (aproximativ 150.000 de fire la persoanele blonde și 100.000 la persoanele brune) și este mai subțire la blonzi. În 24 de ore firul de păr crește cu 4/10 mm, iar ajuns la o anumită vechime (3-4 ani) firul degenerază și cade. În mod obișnuit, la omul tînr și sănătos cad zilnic circa 50 de fire de păr, care sînt înlocuite cu altele noi.

Sub acțiunea unor anumiți factori, căderea părului se intensifică. Aceasta se întîmplă în cazul unor boli infecțioase, în afecțiuni ale sistemului nervos, în anumite boli ale glandelor endocrine; sub acțiunea unor supărări mari, căderea părului se poate de asemenea intensifica.

Deși, în general, firele de păr sînt foarte rezistente, în cazul unei îngrijiri incorecte ele își pierd elasticitatea. Așa se întîmplă, de pildă, în cazul spălării prea frecvente a părului sau cînd se folosește un săpun alcalin, cum este săpunul de casă. Părul își pierde elasticitatea și prin

acțiunea temperaturii ridicate care se folosește la coafatul prin căldură sau la cel denumit „permanent”.

Grăsimea părului ca și uscăciunea lui variază în legătură cu starea generală a organismului, cu alimentația, cu iradiația solară și cu compoziția apei folosite la spălarea lui.

Părul gras are o strălucire puternică, dînd impresia că e uns cu grăsime, iar firele se lipeșc între ele. Mătreața grasă care aderă la păr îi dă un aspect neplăcut. În cazul acesta, cantitatea și calitatea sebumului sînt modificate.

Părul devine uscat în anumite boli ale pielii, în anemie, în boli ale glandelor cu secreție internă, în carența de vitamine și — de cele mai multe ori — datorită îngrijirii lui incorecte prin spălarea prea deasă și folosirea de substanțe degresante. În cazul acesta firele de păr se rup ușor, se despică pe lungimea lor, căpătînd o înfățișare neplăcută.

Pentru a păstra aspectul frumos al părului și pentru a nu-i tulbura creșterea, este necesară o îngrijire atentă, o alimentație bogată în vitamine, un mod corect de viață, cu somn suficient. Călcirea generală a organismului prin gimnastică și sport în aer liber va duce de asemenea la păstrarea unui păr bogat și frumos.

Între un număr viitor vom da cîteva indicații de îngrijire corectă a părului.

Dr. Silviu GHIERA

NATA UN MESE FA, DORMIVA IN UN CAPPOTTO LACERO, NUTRITA AD ACQUA E ZUCCHERO

Muore di fame una bimba in una baracca a Torino

Il padre era disoccupato — La madre ha battezzato la piccina con un bicchier d'acqua, poi l'ha portata all'ospedale — Era troppo tardi

TORINO. — I carabinieri di Nichelino hanno appena sepolto nella morte della bimba di circa un anno, deceduta ieri di fame e di freddo in una baracca alle porte di Nichelino. I genitori della piccina, Giuseppe Camaroc di 27 anni di Torre Maestra (Piemonte) e Lidia Camaroc, hanno ieri sera, sono stati per il momento liberati in libertà. I carabinieri hanno compilato un rapporto nella baracca dove la piccina è morta. Hanno scoperto che la bimba dormiva avvolta in un vecchio copripiede del padre. L'unica via d'uscita era il freddo della di questi giorni. Nella casa, come ovunque, i genitori avevano messo in vendita delle divise d'un comarone a piastre che la madre, assente, non aveva mai portato a casa. La piccina non era stata denunciata agli sborzi di Stato.

NELLA RAU

In prigione i genitori degli alunni che marinano la scuola

Il provvedimento preso nel quadro della lotta

sfaturi practice

**RAID PRIN MAGAZINE,
M VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...**

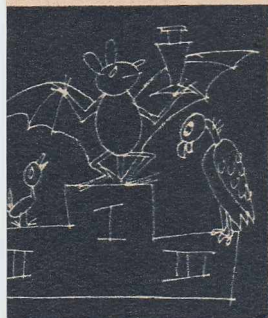
...Râșnița pentru măcinat cafea, construită pe principiul sfârșitului de cafea, dar asemănătoare ca formă cu o mașină mică de tocat carne. Se învârtă la fel ca orice mașină de tocat și este foarte folosită în gospodărie, putând fi utilizată nu numai la măcinarea zahărului, ci și la prefăcerea zahărului tos în zahăr udră etc.

...Aparatul pentru tăiat carne diverse forme. Foarte simplu și ușor de manipulat, acest aparat costă dintr-un

cilindru metalic mobil, pe care sînt sudate șase forme diferite (semilună, cerc, opt etc.) și care este prelungit într-o parte cu un mîner de lemn. Împingînd de mîner, cilindrul se rotește, iar formele taie coca, mult mai ușor și mai repede decît obișnuitele forme pentru biscuiți, fursecuri etc.

...Bomboniera din material plastic, plată și avînd o capacitate de aproximativ 250 gr. Capacul frumos gravat îi dă un aspect atrăgător.

din toată lumea

**LILIAUL —
N RECORDMAN**

Drumul pe care îl parcurge liliacul de la locurile de iernat „reședințele de vară” îi înregistrează de mult timp pe specialiștii.

Lucrătorii secției de științe naturale a Muzeului național în R.P. Ungară au făcut o măturătoare experiență: citorva lilieci tineri luați din arcul zoologic din Budapesta s-a fixat câte un inel la picior și li s-a dat drumul. Unul din ei a fost descoperit după 17 luni în Uniunea Sovietică, în regiunea orașului Veneț, în apropiere de Minsk - la 850 km de Budapesta. Pentru a ajunge aici, liliacul trebuie să traverseze într-un punct Carpații. Este greu de înțeles cât timp a durat acest zbor, dar, potrivit datelor literaturii științifice, liliacul a stabilit un record mondial pe distanță a zborului în cazul rubedeniilor lui arctice.

ĂRAV VECHI...

Prostul obiceiului de a scrie și de a ține pe pereți are, se pare, o vîrstă foarte respectabilă. În timpul săpăturilor pentru zgropirea Pompeiului, pe pereții clădirilor orașului s-au descoperit în total cam 6.000 inscripții, dintre care nu puține erau cele de tipul „câtă vreme a fost în viață”. Majoritatea însă aveau caracter de anunțuri de mare și mică publicitate, în legătură cu încheierea unor clădiri, cu vînzarea de obiecte etc.

LEAGĂN ELECTRONIC

Stefan Cervenian din Bratislava a construit o instalație care leagăna automat căruciorul de îndată ce copilul începe să plîngă. Viteza mișcărilor, precum și durata lor, pot fi fixate din timp. Autorul

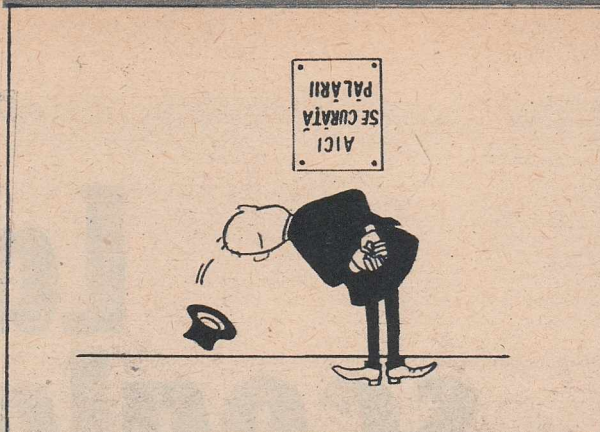
acestei invenții a mai realizat un aparat care, pus în cărucior, indică gradul de umiditate, aprinzînd un mic bec semnalizator în momentul cînd scutecele... au încetat de a mai fi uscate.

Ambele aparate sînt prezentate sub forma unei valize de dimensiuni reduse, putînd fi astfel folosite oriunde.

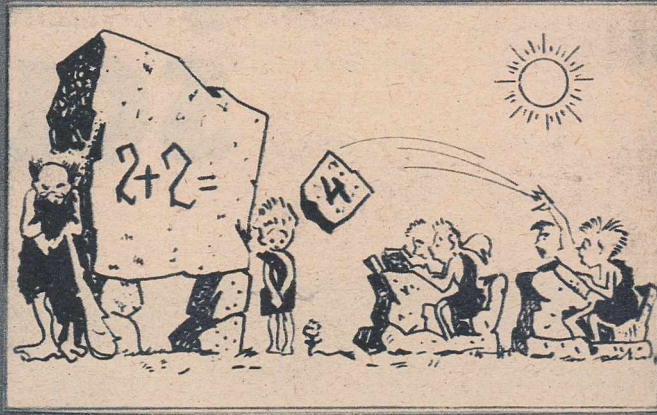
**ȘOFER, FEREȘTE-TE
DE PIETONII...**

Pe această șosea semnele de circulație n-au nici un rost, căci mersul mașinilor depinde aici numai de bunul plac al pietonilor: pensionarii parcului național „Krüger”, cea mai mare rezervație din Africa. Locuitorii parcului nu se supun nici unui fel de legi de circulație, indiferent cine este cel care traversează șoseaua — un elefant cu mișcări lente ori o turmă de sprintene gazele. Șoferul este obligat să aștepte respectuos pînă cînd animalele vor binevoi să elibereze drumul, neavînd nici măcar dreptul să claxoneze.

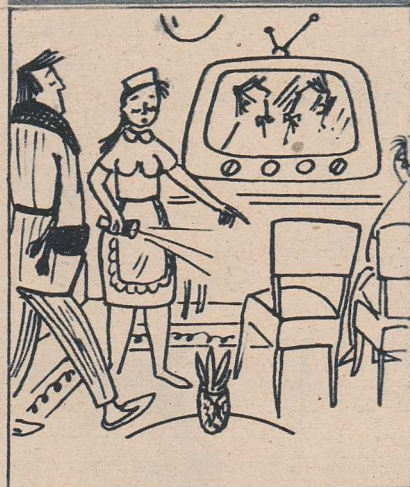

UMOR
**DE PESTE
HOTARE**

Fără cuvinte,
„Der Stern”

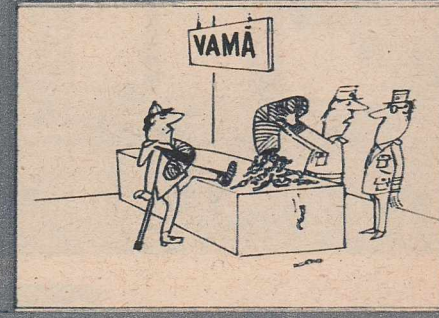
Prima fituică.
„Ogoniak”

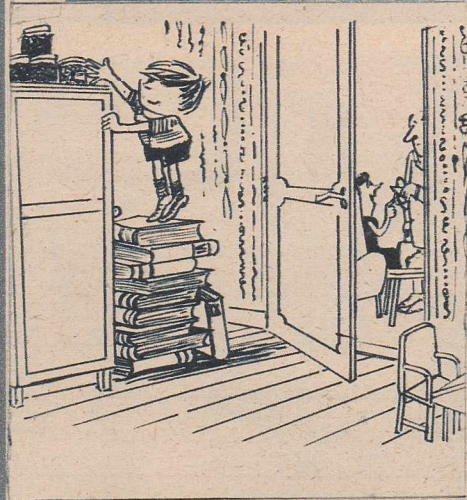
Fără cuvinte.
„Vie Nuove”

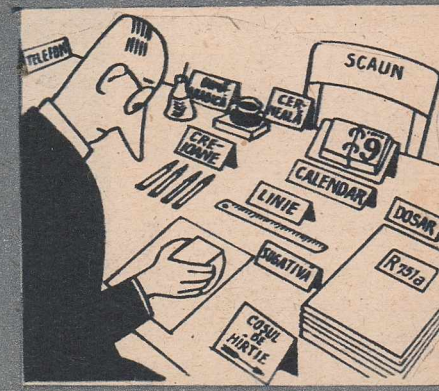
— Ei, fir-ar să fie! S-a făcut ora 12! Am să pierd trenul!
„Bunte Illustrierte”

— Trebuie să fii atent la cei ce se întorc de la schi din Elveția.
„Quick”

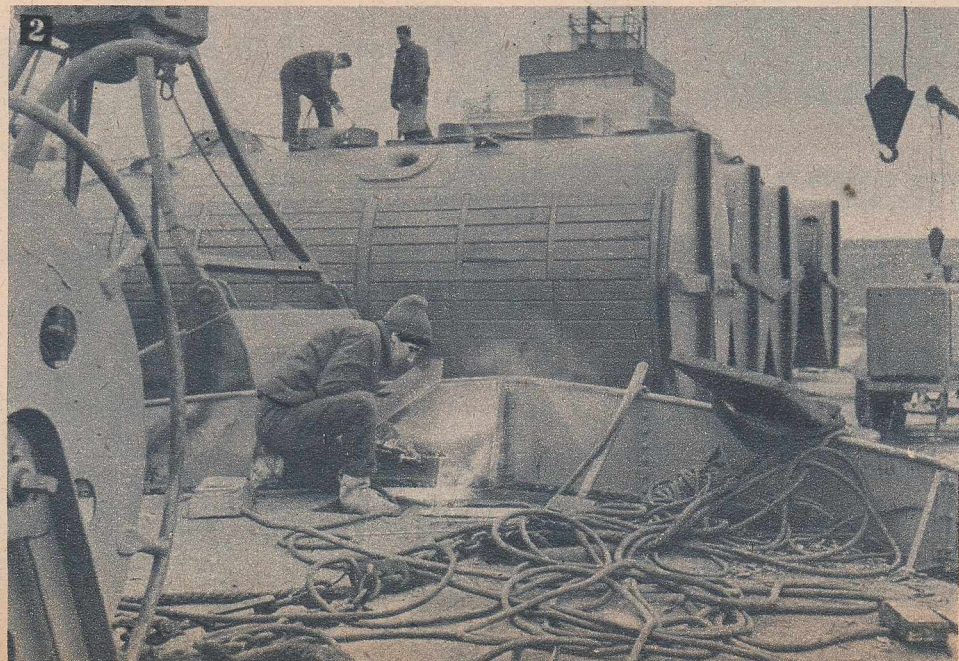
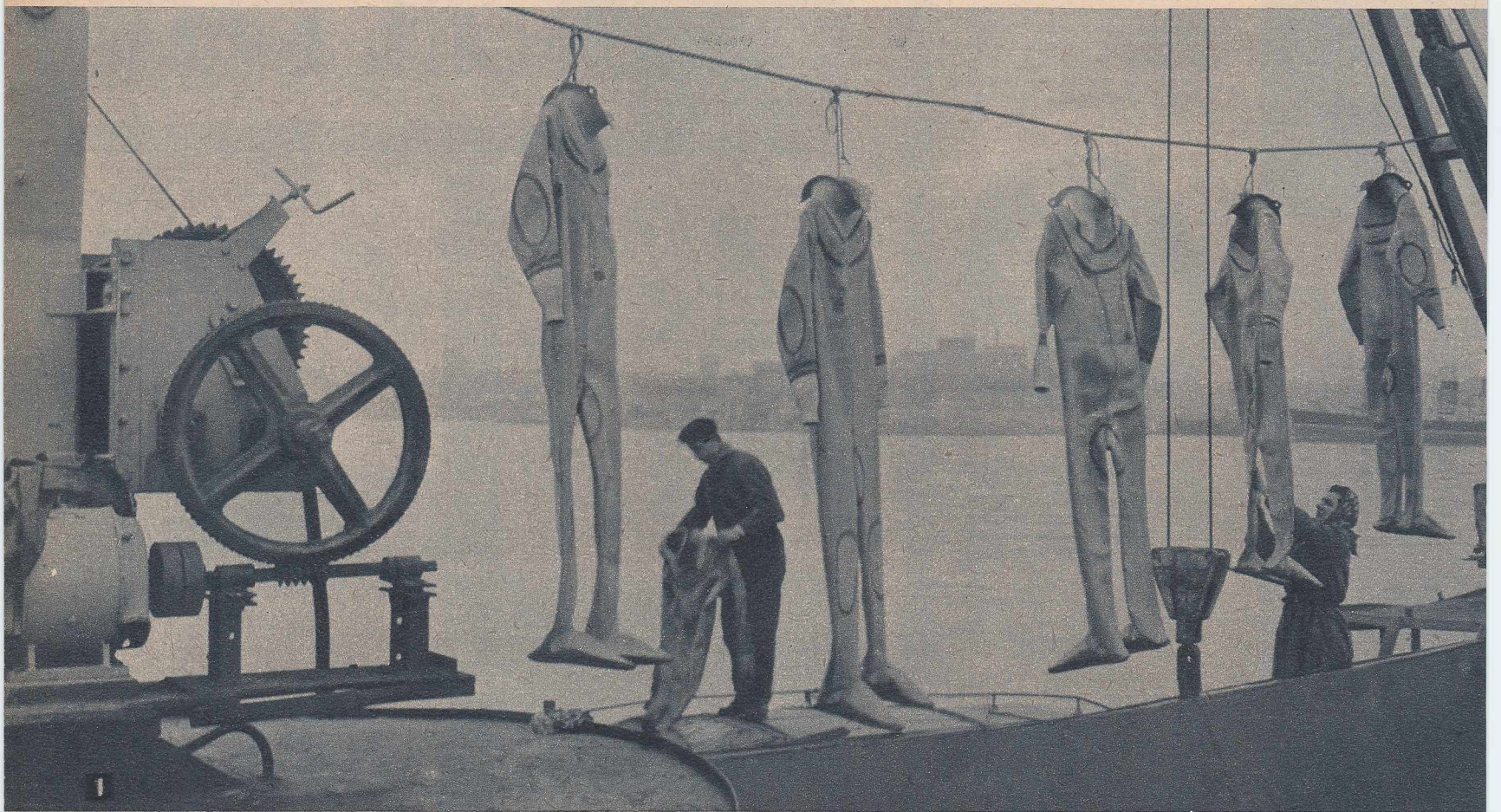

— Nu-l deranja, învață. Abia mi-a cerut 10 volume din enciclopedia...
„Paesò Sera”

Pedantul.
„Eulenspiegel”

La scoala scufundătorilor

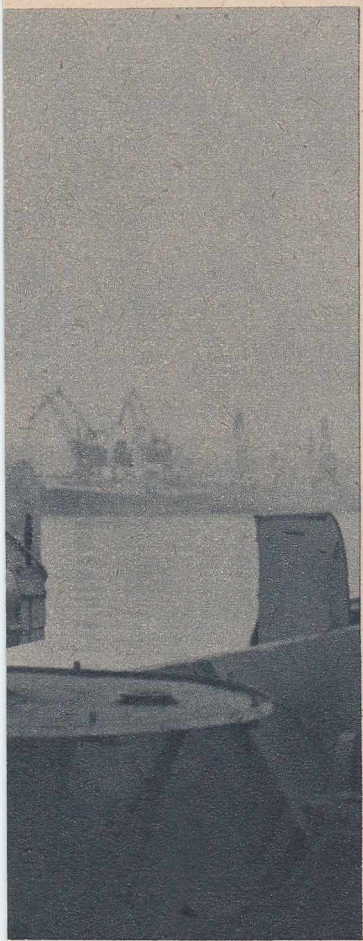

1 ...Și costumele scafandlor trebuie să fie aerisite, periate, într-un cuvânt, îngrijite.

2 Pregătirea utilajului și ajutorul căruia scafandri își îndeplinesc importante lucrări din planul lor.

3 Scafandrul se pregătește să cerceteze măruntaiele unui vas scufundat, pentru a scoate din el tot ce mai poate fi util.

Scafandrii sînt oameni în-
 zestrați cu minunate în-
 sușiri naturale: sănătate
 fier, îndrăzneală și sînge
 rece, hotărîre în fața unor si-
 tuatii neașteptate. Altfel nici
 nu s-ar putea. Gîndiți-vă numai:
 creaga muncă a scufundătorilor
 desfășoară nu în elementul
 stru prim de viață, în aer, ci
 mai mulți metri sub apă. Res-
 tația, pentru noi actul reflex
 este mai simplu, cel mai nebagat
 seamă, înseamnă pentru ei teh-
 nică. Și încă o tehnică ce n-are
 voie să dea greș. Scafandru mun-
 tește totdeauna *sub presiune*, la
 propriu vorbind, la lumina stra-
 ze și puțină a adîncurilor sau în
 zona din calele vreunui vas scu-
 ndat. Relațiile lui cu lumea
 exterioară se reduc la un simplu
 contact prin care tovarășii lui îi tri-

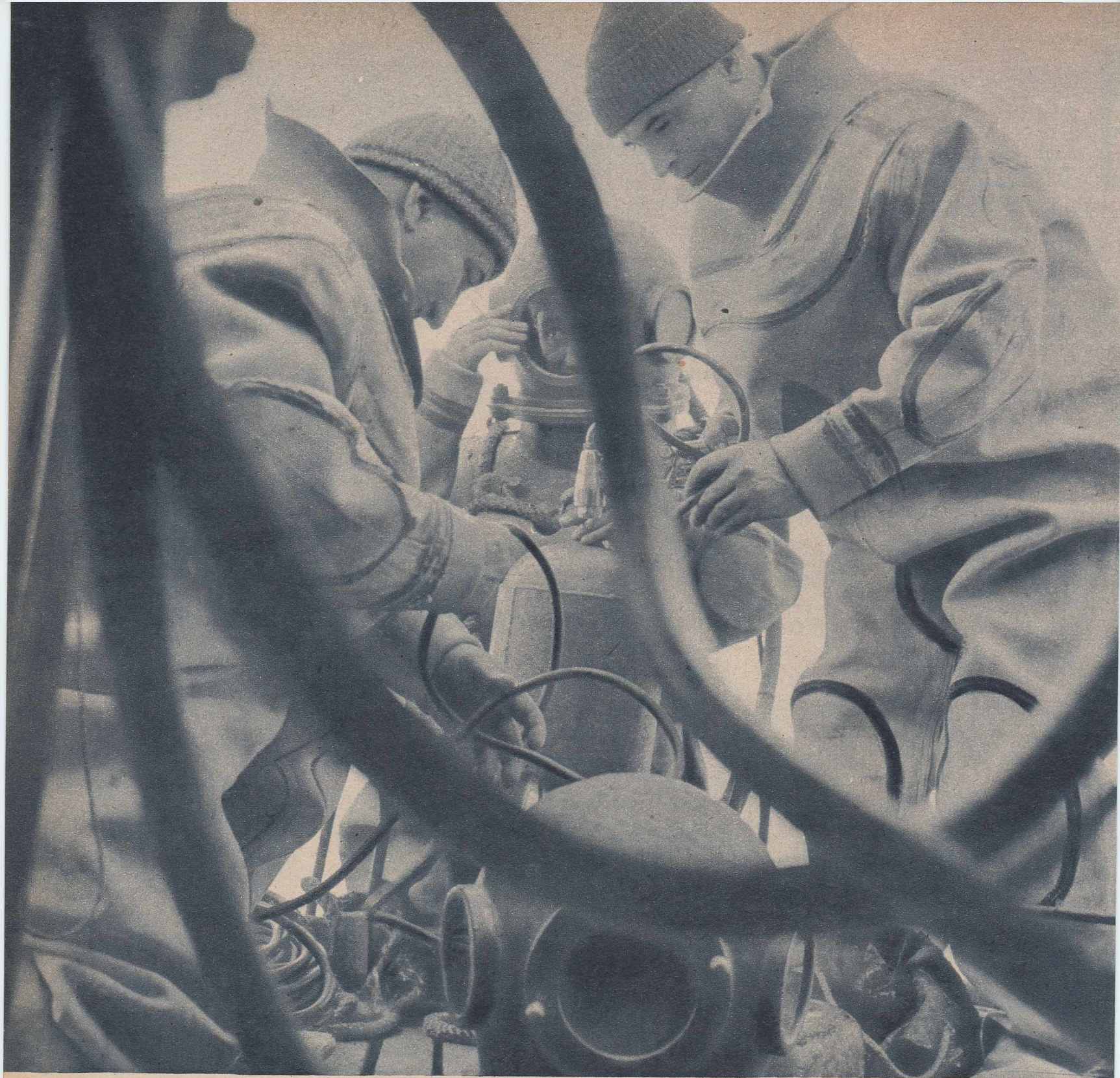

buie viață. Iată cîte motive
 pentru care, o dată cu însușirile
 naturale, scafandru trebuie
 să se dezvolte prin educație și
 să aibă însușiri morale: disciplină,
 răbdare, spirit de echipă, pa-
 sune în îndeplinirea sarcinilor,
 curaj și tăcîm de grele ar fi. La atîtea trî-
 suri necesare celor ce muncesc
 sub apă, se adaugă încă una: pre-
 cizia profesională, cunoașterea
 deosebită a meseriei care, în
 cazul nostru, este nemijlocit le-
 gată de sănătatea și chiar de
 viața omului.

La toate acestea s-au gîndit
 comitetul de partid din port și
 conducerea secției „căi navigabi-
 le” din Direcția regională a navi-
 găției maritime Constanța. S-au
 gîndit și la un lucru foarte
 simplu: în planul de activitate
 al ansamblu al sectorului este cu-

E. DASCĂLU
Fotografii de A. MIHAILOPOL
 (Continuare în pag. 20)

prins și punctul denumit „ridicarea calificării oamenilor”. Și dacă în timpul iernii munca pe teren (adică sub apă) e inevitabil împiedicată de termometru și barometru, într-o sală de clasă, luminată și încălzită, se poate face o treabă foarte bună, chiar și atunci când pe mare plutesc sloiurile sau în porturi mergem pe poduri de gheață.

Așa a luat ființă și a funcționat, în întreaga perioadă de iarnă, școala scafandrilor din Constanța.

Programul de școlarizare prevedea în primul rând cursuri de specialitate propriu-zise: noțiuni de marinărie, construcții hidrotehnice, tăierea metalelor sub apă, utilaje de scafandrie. De asemenea, noțiuni de cultură generală: istorie, geografie, matematică. O grijă deosebită a fost acordată expunerii lecțiilor de anatomie, însoțite de un sugestiv material didactic: cum arată o inimă sănătoasă supusă eforturi-

lor sub apă și cum arată inima celui ce a băut alcool înainte de scufundare; reacțiile sistemului nervos în condiții subacvatice etc., etc., etc.

Elaborarea planului de învățământ și predarea cursurilor au fost asigurate de personalul ingineresc al secției. Mult suflet a pus în această muncă inginerul Marius Georgescu, șeful secției, dar el a fost îndeaproape ajutat de cadrele vîrstnice și tinere din colectiv: Romulus Rusu, care a predat cursul de „ Protecția muncii”, utemiștii Marcel Constantin — „Noțiuni de marinărie” și Octav Caraman — „Construcții hidrotehnice sub apă”, Gheorghe Avram — „Aparate de tăiat sub apă” etc.

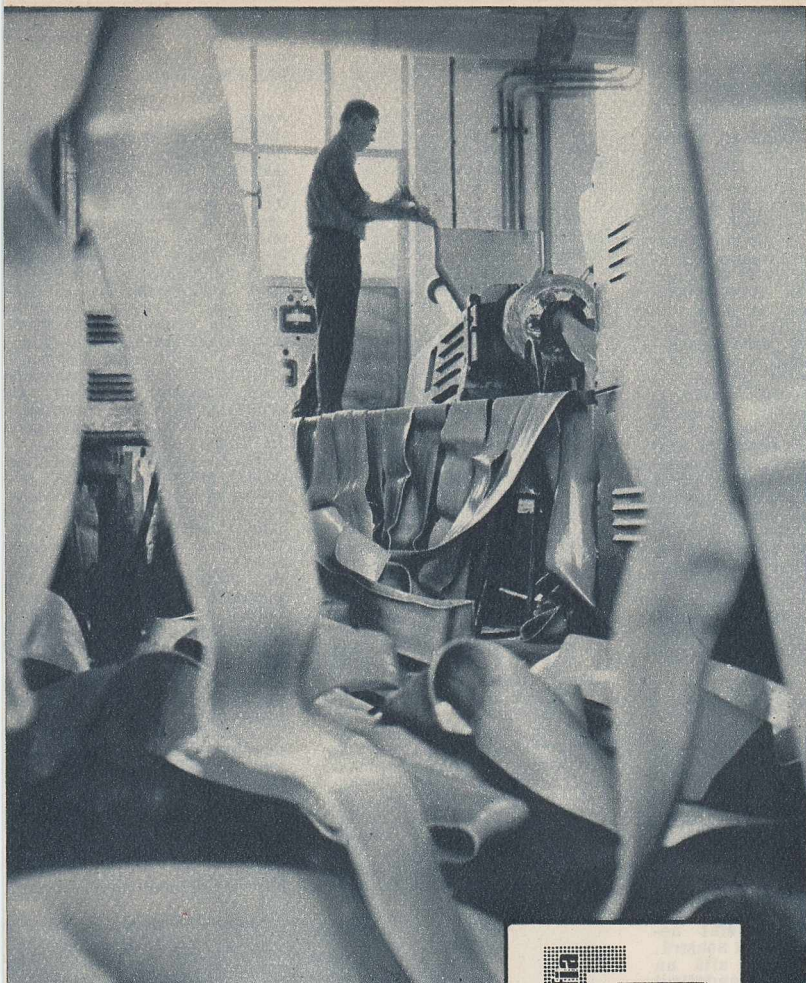
.....
E primăvară. În portul Constanța vibrează munca. Brațele giganticele macarale se rotesc fără oprire, încărcînd și descărcînd vasele acostate, concretizînd astfel programul schimburilor co-

merciale ale țării noastre cu țări de pe întreg globul. În larg, alte vase își așteaptă rîndul.

Multă treabă au de făcut și scafandrii. În primul rînd, menținerea șenalului navigabil în porturile Constanța, Tomis ș.a., ceea ce presupune: lucrări de dragare, de curățire și întreținere a fundului mării, a bazinului și a cheiurilor, precum și a digurilor de pe întregul litoral. Apoi, studii topohidrografice, lucrări de salvare a vaselor, cercetări și ranfluări (scoatere la suprafață) de epave ș.a.m.d. Șeful grupului de scafandri, tovarășul Ion Davidescu — al cărui chip aspru de bătrîn „lup de mare” nu poate ascunde un suflet cald și entuziast — își privește oamenii cu dragoste și încredere. Convingerea lui e nestrămutată: în ampla simfonie a muncii din port, grupul de scafandri nu va face notă discordantă.

E. DASCĂLU
Fotografiile de A. MIHAILOPOI

O dată cu casca, scafandrii primesc și ultimele instrucțiuni.

La Fabrica de mase plastice „București”.
Fotografiile de A. MIHAILOPOL

CARNET

De la etajul V

SOLICITANTUL SOLICITAT

Până la etajul V e cîteodată mai greu să urci: ascensorul fiind, firește, defect din cînd în cînd, omul suie treptele și, dacă inima e ostentivă, gîfite sau, eventual, se simte chiar prost. Senzațiile pricinuite de inimă sînt cele mai adînc simțite, ele dezlănțuie, nu știu cum, gîndirea și de aici pînă la problemele fundamentale ale vieții nu mai e decît un pas. Ce-l de făcut? Este ceva, totdeauna e sau pare ceva de făcut, așa încît lovitul cheamă o soluție adresîndu-se cuiva: carte, prieten, luna de pe cer, medic.

Un locatar pe care-l cunosc bine și căruia inima-i bate mai tare decît se cuvine, a coborît de la etaj în stradă îndreptîndu-se către centrul orașului la Ascar, întru consultare.

L-am însoțit. Policlînica este o instituție de stat forțînd de cetățeni care solicită, fără cerere dată la mașină, sănătate. Se poate răspunde la o cerere într-un fel sau într-altul. Repede sau cu tărăgănare, politicos sau strepezit, da sau nu. Se poate, sînt cazuri, să nu binevoiești măcar a răspunde. Aici se răspunde întotdeauna și într-un singur fel.

Mal mult se întreabă.

Vecinul meu, după ce a ieșit de la profesor, a fost trimis cu un bilețel să se întocmească o cardiogramă. Sala de așteptare era plină. Scaune de-a lungul pereților și pe scaune oameni. Și în mîntea oamenilor întrebări, adică o întrebare. Întrebarea: tăcere și vorbire soaptă. Mai puțin răbdător și mai ostil statului pe loc, vecinul meu se preumbla în așteptarea examinării, numărîndu-și pașii. Deodată o soră în alb, răsărită de pe un coridor, se împlîntă-n dreptul lui.

— De ce nu stați jos? Mulțumesc bolnavului și nu vă deranjați n-au convins.

— Sînt scaune (sora însoțește cuvîntul cu acțiunea, oferind un scaun). Trebuie să stați jos. Să nu vă agitați. Să nu vă obosiți.

Solicitantul solicitat. Sănătate cu de-a sila? Mai lipse din vorbele surorii: vă rog să nu mă refuzați. Din faptul ei însă nu lipsea. Era o asemenea cerere adresată omului care venise să ceară, încît de piatră să-i fi fost inima, și tot nu s-ar fi îndurat vecinul meu să refuze.

Atunci, privind cele ce se petrec în sala de așteptare și adăugîndu-le la

cele petrecute în cabinetul medical al profesorului, iar pe acestea din urmă adăugîndu-le la cele petrecute în anticameră, m-am gîndit că felul în care se poartă oamenii de la ASCAR cu oamenii este demn de luat în seamă, de lăudat și, îndeosebi, de cunoscut. Noi vizităm îndeobște muzee, oprindu-ne din loc în loc în dreptul tabloului frumos. De ce nu s-ar organiza, măcar pentru specialiști, vizitarea, pe grupuri, a unui stil de muncă? Omul viu merită mai multă atenție decît reflectarea lui pe pînză.

Bineînțeles, vizitarea Ascarului ar trebui făcută în mod organizat.

Luni, de pildă, între 11-13, pentru (unii) funcționari ai sfaturilor populare.

Marti — pentru (unii) tovarăși de la spațiul locativ.

Miercuri — pentru (unii) colegi de la policlînici.

Joi — pentru (unii) salariați ai I.A.L.-urilor.

Vineri — pentru (unii) funcționari care se îngrijesc de stabilirea pensiilor.

Sîmbătă — pentru (unii) vînzători din comerțul de stat.

Duminică — închiis.

AI, MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI

Zilnic. Progr. I: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi la 22.30), 23.50-23.55

Progr. II: 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00 (sîmbăta și 0.50)

Duminică. Progr. I: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55

Progr. II: 7.50, 14.00, 18.00, 20.00, 23.00

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic: 13.40 (Progr. I)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Zilnic: 12.10 (Progr. II), 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 21 APRILIE Programul I 6.00: Melodii populare 6.30: Muzică de balet 7.10: Concert de dimineață 8.00: Sumarul presei centrale 8.10: Școala și viața 8.30: Din comoara folclorului nostru 9.00: Dansuri de estradă 9.30: Teatru la microfon pentru copii 10.30: Formații artistice de amatori 11.00: Program muzical dedicat frunțășilor de pe ogoare 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Muzică din opere cerută de ascultători 12.20: Interpreți de muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Muzică populară 14.29: Piese instrumentale de mare popularitate 14.45: Melodii nemuritoare 15.09: Suita „Petrecere populară” de Sabin Drăgoi 15.30: Din viața satelor patriei 16.10: Melodii populare 16.30: Arii și duete comice din opere 17.00: Cîntă Rudolf Cortes acompaniat de Orchestra de estradă a Radioteleviziunii, dirijor Sile Dinicu 17.15: Mic recital interpretat de pianista Maria Fotino 17.30: Transmisune sportivă 18.30: Romante 19.00: Pagini din opere contemporane 19.35: „Melodii... melodii...” emisiune de muzică ușoară românească 20.00: Teatru la microfon — „Omul cu arma” după Nikolai Pogodin 21.45: Muzică de dans 23.10: Baletul „Apolo, conducătorul muzelor” de Igor Stravinsky; „Pastorala de vară” de Arthur Honegger.

Programul II 7.00: Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei 7.30: Program de cîntece din folclorul nou și jocuri populare 8.00: Muzică distractivă 8.30: Clubul voioșiei 8.50: Anunțuri, muzică 9.00: Melodii populare cerute de ascultători 9.30: Valsuri 10.00: Muzică din operele lui Mozart 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică ușoară 11.00: Transmisunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu”, dirijor Mircea Basarab. În program: „Divertisment în stil clasic” de Dan Constantinescu; Concertul nr. 2 în si bemol major pentru pian și orchestră de Beethoven — solistă Maria Cristian; Preludiu și moartea Isoldei din opera „Tristan și Izolda” de Wagner; Poemul simfonic „Don Juan” de Richard Strauss. În pauză — emisiunea cinema 13.00: Concert de prînz 14.05: Cîntă surorile Cossak 14.30: Cine știe, câștigă! Tema „Concerte instrumentale” 15.15: Din muzica popoarelor 15.45: Melodii de primăvară 16.00: Oameni și fapte 16.08: Cîntece și prelucrări sovietice în interpretarea ansamblurilor noastre corale 16.30: Concert de după-amiază 17.00: Pagini orchestrale din opere 17.15: Poeme despre Lenin 17.25: Muzică ușoară cerută de ascultători 18.05: Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. 19.00: Pe meleaguri arădene — radiomontaj 19.15: Cîntă Harry Belafonte 19.30: Muzică populară românească și a minorităților naționale 20.05: Muzică ușoară a George Grigoriu 20.25: Din repertoriul cîntărețului Ion Luican 20.40: Muzică de dans 21.45: File de istorie literară 22.00: Muzică de dans 22.16: Ciclul „George Enescu, compozitor” — Sonata opus 26 în fa minor pentru violoncel și pian — interpretează Radu Aldulescu și Miron Șoarec 23.10 — 24.00: Muzică de dans.

LUNI 22 APRILIE Programul I 5.07: Muzică distractivă 5.30: Gimnastică 5.40: Melodii populare 6.07: Cîntece 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Muzică interpretată de fanfară 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Mici piese de estradă 7.30: Sfatul medicului — Importanța razelor solare pentru sănătatea copilului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Muzică populară 8.00: Sumarul ziarului Știința 8.08: Muzică vocală și instrumentală 8.30: Muzică din opere 9.00: Tineretea ne e dragă! 9.30: Cîntece 9.30: Muzică populară 10.00: Muzică ușoară 10.25: Sonata în do major pentru două viole și clavicin de Johann Sebastian Bach — interpretează David Oistrach, Igor Oistrach și Hans Pischner; Fantezie și fugă de Max Reger pe tema B.A.C.H. — la orgă Helmuth Plattner 11.05: Fragmente din opera „Boema” de Puccini 11.30: Uverturi de estradă 11.45: Muzică corală 12.00: Lucrări ale com-

pozitorilor noștri înaintași: George Ștefănescu, Ciprian Porumbescu, Constantin Dimitrescu 12.25: Muzică populară din Moldova 13.10: Muzică ușoară 14.00: Concert de prînz 14.30: Muzică populară din țări socialiste 15.00: Muzică ușoară 15.30: Muzică instrumentală 15.50: Din succesele operetei românești peste hotare 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Jocuri populare românești și ale minorităților naționale 17.10: Program de cîntece din țări socialiste 17.30: „Prietenă noastră, cartea” — Pagini literare dedicate lui Vladimir Ilieci Lenin 18.00: Melodii de estradă 18.30: Lecția de limba rusă (incepători) 18.40: Sonata opus 57 în fa minor „Appassionata” de Beethoven — interpretează pianistul Pavel Scbreakov 19.00: În pas cu știința 19.20: Cîntăreți laureați la Concursul internațional „George Enescu”: Agatha Druzeșcu, Ayhan Baran, Emma Sarkisian, Ladislau Konya 19.45: Melodii populare interpretate de Damian Luca și Toni Iordache 20.15: Muzică ușoară de Noru Demetriad 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: „Simfonietta” de Ion Dumitrescu 21.15: Pe teme internaționale 21.25: Muzică ușoară românească 22.25: Concertul pentru pian și orchestră de François de Vreese; Concertul pentru violă și orchestră de Kurtag György 23.07: Concert de noapte.

Programul II 12.15: Muzică ușoară din țări socialiste 12.45: Program de suite simfonice 13.15: Însemnări de reporter 13.22: „Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei” 14.10: Muzică din opere 14.30: Muzică de estradă 15.00: Cantata „Glasul lui Lenin” de Alfred Mendelsohn, pe versuri de Maria Banuș 15.30: Muzică populară interpretată de Eugenia Frunză, Grigore Kiazim, Pavel Tornea 16.10: Program de cîntece 16.30: Pagini orchestrale din opera „Peter Grimes” de Britten 17.00: Muzică ușoară de compozitori romini 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.06: Concertino pentru orchestră de coarde de Doru Popovici; Triptic botticellian de Respighi 18.40: Folclorul în prelucrarea compozitorilor noștri 19.15: Corul de copii al Radioteleviziunii 19.30: Din activitatea staturilor populare 19.40: „Ghid muzical” (14): Programatismul în creația lui George Enescu (reluare) 20.20: Din cîntecele și dansurile popoarelor 21.15: „Sub steagul glorios al lui Lenin” — program de cîntece 21.30: Literatura și muzica — Shakespeare în muzică 22.00: Cîntă Lili Pons 22.20: Cîntece de dragoste 23.10 — 24.00: Muzică de cameră: Cvartetul opus 9 de Mihail Jora; Studii simfonice de Robert Schumann.

MARȚI 23 APRILIE Programul I 5.07: Cîntece și jocuri populare 5.30: Gimnastică 5.40: Muzică interpretată de fanfară 6.07: Cîntece sportive și de tineret 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntă echipa de fluierași din comuna Hirtoape și taraful Casei de cultură din Corabia 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Corul și Orchestra Combinatului siderurgic din Hunedoara 7.30: Sfatul medicului — Oboseala 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese instrumentale 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică populară 8.30: Suita simfonică „Zile de vacanță” de Laurențiu Profeta 9.00: Piese corale 9.30: Muzică ușoară 10.00: Melodii populare 10.33: Sonata opus 58 nr. 3 în si minor de Chopin — interpretează pianistul Dinu Lipăți 11.05: Selecțiuni din opera „Elisirul dragostei” de Donizetti, cu: Cesare Valetti, Bruna Rizzoli, Alda Noni, Sesto Bruscantini 11.35: Muzică populară suedeză 11.45: Radio prichindel 12.00: Dansuri de estradă 12.30: Răspundem ascultătorilor 12.40: Muzică din opere 13.10: Melodii populare 14.00: Concert de prînz 14.30: Muzică ușoară 15.00: Arii și duete din opera „Nevestele vesele din Windsor” de Otto Nikolai 15.31: Mic recital Liana Pasquali 15.44: Muzică populară 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Program de cîntece 17.10: Cîntă Galina Vișnevskiaia 17.30: Concertul pentru violoncel și orchestră de Alfred Mendelsohn — solist Vladimir Orlov, acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu”, dirijor Vaclav Smetacek 18.00: Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie 18.15: Muzică populară din Dobrogea 18.30: Limba noastră. Vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Expresii familiare” 18.40: Sonata nr. 2 opus 100 în la major pentru vioară și pian de Brahms 19.00: Revista economică radio 19.20: Piese de estradă 19.35: Program muzical pentru frunțăși în producție 20.15: Muzică ușoară 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică de dans 21.15: Cine știe, câștigă! (reluare) 22.25: Muzică de dans 23.00: Trio nr. 1 opus 34 de Hindemith; Patru preludii și fugă de Dmitri Șostakovič — interpretează pianistul Sviatoslav Richter.

Programul II 12.15: Melodii populare românești și ale minorităților naționale 12.35: Simfonia a III-a în la minor „Scoțiana” de Mendelssohn-Bartholdy

(Continuare în pag. 22-23)

**REACTORII NUCLEARI
CU NEUTRONI RAPIZI**

„Ce sînt reactorii nucleari cu neutroni rapizi?”

Ștefan CEAUȘESCU
muncitor, Turnu Severin
str. Adrian nr. 91

Răspunde I. PURICA, Inginer-șef al reactorului Institutului de fizică atomică al Academiei R.P.R.

Una dintre condițiile dezvoltării civilizației noastre este existența unei surse de energie suficientă pentru un număr relativ mare de ani. Energia nucleară, înmagazinată în nucleele atomilor, este o sursă de energie care a fost bănuită de către oamenii de știință încă de la începutul secolului nostru. Ea a devenit însă utilizabilă abia după descoperirea proprietăților nucleelor de uraniu de a fisiona în urma bombardării lor cu neutroni (particule elementare fără sarcină electrică, neutre). Prin fisionarea lor, aceste nucleu produc energie termică. Aceasta se poate transforma în energie electrică fie prin metodele clasice — turbină-generator electric — fie prin metodele noi, încă în studiu, de transformare directă cu ajutorul semiconductoarelor, prin sisteme magnetohidrodinamice sau prin sisteme galvanoelectrice.

Din uraniul care se găsește în natură fisionează numai o mică parte (0,7%), restul (99,3%), prin absorbția unui neutron, trece în plutoniu — care poate fisiona și este deci un combustibil nuclear utilizabil. Producerea energiei nucleare prin procesul de fisionare prezintă interes în măsura în care în natură există o rezervă suficientă de uraniu fisionabil.

Se naște așadar ideea de a utiliza uraniul nefisionabil după transformarea lui în plutoniu — proces realizabil cu ajutorul reactorilor nucleari cu neutroni rapizi. În acești reactori se „arde” plutoniul, iar neutronii rapizi, cu viteze de 14.000 km/sec., care nu servesc pentru reacții de fisionare a plutoniului, deci care sînt în exces și ies din miezul de plutoniu, sînt captați în învelișul de uraniu natural care înconjoară miezul și servește la transformarea acestuia în plutoniu. Plutoniul format din uraniu este apoi utilizat în miezul central pentru a întreține „arderea”. Se poate

produce mai mult plutoniu decît se arde. Prin urmare, acești reactori produc combustibil plutoniu din uraniu nefisionabil. Pentru extragerea căldurii formate în miezul central se utilizează metale lichide (sodiul și potasiul). În anii următori reactorii cu neutroni rapizi — care deocamdată mairidică unele probleme tehnice foarte grele, aflate în curs de soluționare — vor putea fi utilizați în centrale atomoelectrice pentru producerea energiei electrice la un cost mai apropiat de cel al energiei produse din combustibilii clasici. În acest domeniu s-au făcut cercetări în ultimii ani în U.R.S.S., unde funcționează un reactor experimental de 5.000 KW cu neutroni rapizi, denumit BR-5.

**DECEBAL, ANIBAL,
ASDRUBAL —
NUME ÎNRUDITE?**

„De unde vine numele lui Decebal? Nu cumva e înrudit cu Anibal sau Asdrubal?”

Corneliu POPESCU
str. Măiakovski nr. 13, Rm. Sărat

Răspunde prof. univ. RADU VULPE, membru în Consiliul științific al Institutului de arheologie al Academiei R.P.R.

Numele viteazului rege al dacilor, Decebal, n-are nici un fel de legătură cu unele nume din antichitate avînd terminații asemănătoare, ca Anibal ori Asdrubal. Numele acestor vestigi generali cartaginezi au un sens numai în limba feniciană, de origine semită, care se vorbea la Cartagina. Se știe că acest oraș de pe coasta Tunisiei de azi fusese întemeiat ca o colonie a cetății Tyr din Fenicia. Terminația *bal* din numele amintite nu era altceva decît numele divinității semite supreme Baal. Așa, de pildă, Anibal (latinește Hannibal) înseamnă, pe limba feniciană, „cel miluit de zeu”.

Numele regelui dac are cu totul altă origine, iar sensul său se explică prin însăși limba traco-dacă.

În numele Decebal (latinește Decebalus) se deosebesc două părți: *dece* — și — *balus*. Ultimea parte nu e decît o variantă a cuvîntului traco-frigian *bales*, care însemna „rege” și ca-

re, conținînd ideea de „mare”, „puternic”, se recunoaște în cuvintele asemănătoare din alte limbi indo-europene, ca termenul sanscrit (indian vechi) *balam* „putere”, ca irlandezul *balc* „tare”, și ca slavul bolgie „mai mare” (rusește *bolsoi* „mare”). Acest nume se reîntîlnește în epitetul *Baleos* pe care tracii îl dădeau zeului Dionysos, în numele populației geto-trace a Triballilor, precum și în mai multe nume trace de persoane, ca Dribalus, Dinibales, Bzobalis. Cealaltă parte a numelui lui Decebal, *dece*, prezintă o înrudire de sens cu sanscritul *daçasya* „vrednic de stimă”, cu grecescul *dokimos* „stimat”, cu termenii latini *decus* „podoabă”, *cinste* „decorus”, „frumos”, și se regăsește în numele marelui preot al getilor *Deceneu* din vremea lui Burebista, precum și în unele nume trace ca *Decyla*, *Decys* ori, prin varianta *doho*, în numele regilor tracii *Sparadokhos*, *Medokhos*, *Amadokhos*. Reunind cele două părți ale numelui lui Decebalus, avem sensul de „rege respectat” sau „principe ilustru”.

TRANDAFIRI ALBAȘTRI

Vă scriu de pe litoral. În aceste zile, cele 12 sere ale centrului de producție horticolă de la Eforie-Sud au început să furnizeze primele tranșe din milioanele de flori care vor înfrumuseța parcurile și scuarurile de la Mamaia, Eforie, Eforie-Sud, Mangalia și Constanța. Este vorba de 700 de varietăți de flori, din care 90 varietăți sînt nefîlînite încă în țara noastră. Printre acestea se află un exemplar unic: trandafirul albastru. Petalele lui au culoarea cerului pe-nserat. Trandafirul albastru a fost aclimatizat aici după muncă îndelungată. Primele 500 de fire vor înfrumuseța și parcul litoral încă la începutul acestei veri. Tot spre parcurile și scuarurile litoralului pleacă acum spre a fi plantați flori, arbori și arbuști tropicali crescuți în seră: banani, dragene, petunii în roată cu floare dublă și palmieri ornamentali din bogata colecție a serelor de la Eforie-Sud. Această vegetație exotică va împodobi litoralul, contribuind la aspectul variat și odihnitor al stațiunilor maritime.

Const. MOCANU
activist cultural, Techirghiol

CE SÎNT FILMĂRILE COMBINATE?

La această întrebare a cititoarei Nina Prier din Brașov, răspunde ing. O. COMAN, de la Centrul de producție cinematografică București.

Ceea ce spectatorii numesc în vorbirea curentă trucaj, în limbajul nostru, al realizatorilor de pelicule, se numește filmare combinată. Vom aminti doar cîteva din procedeele mai des folosite.

Suprapuneri de machete în perspectivă. În cazul decorurilor mari și costisitoare se construiește doar o mică parte în mărime naturală, restul fiind înlocuit prin machete de completare așezate mai aproape de aparat. Imaginea fiind lipsită de a treia dimensiune — profunzimea — putem suprapune obiecte aflate la adîncimi diferite, ele apărînd în același plan (săli de operă în „Darclee”).

Masca fixă acoperă o parte a imaginii în timpul primei filmări. Pe aceeași peliculă se filmează din nou, masându-se de astă dată partea unde a fost expusă pelicula la prima filmare (rolul dublu al actriței Liubov Orlova în „Primăvara”).

Masca mobilă e folosită în cazuri mai dificile. Depildă, o utilizare a ei am cunoscut-o în secvența prăbușirii catargelor în flăcări peste marinarii, în filmul „Amiralul Usakov”. Acțiunea actorilor e filmată în fața unui infraercran (fundal care radiază lumină infraroșie), simultan pe două peli-

cule, una normală, iar cealaltă sensibilă numai la lumina infraroșie. Se obțin astfel prin filtrări selective două pelicule: imaginea actorilor pe peliculă normală (care nu se dezvoltă) și silueta lor opacă și mobilă pe peliculă infraroșie (care se dezvoltă) și care reprezintă „masca mobilă”. Încercîndu-se în aparat ambele pelicule, se poate filma scena următoare (catargele căzînd), „masca” siluetei nepermițînd expunerea în locul unde este imaginea actorilor. În secvența rezultată marinarii aleargă, în timp ce catargele în flăcări cad peste ei.

Dintre procedeele filmărilor combinate mai amintim: *filmarea cu încetinirea sau accelerarea mișcării* — pentru a obține mișcări lente, de plutire, sau rapide; *filmările inverse* — într-un accident de circulație, automobilul pornește încet înapoi, „victima” se ridică și pășeste de-a-ndărăteala etc.; *metoda „stop cadru”* — se oprește aparatul de filmat pentru apariția sau dispariția bruscă a unui personaj și filmarea se reia; *suprainpresiuinea* — peste o imagine filmată și dezvoltată se refilmează o a doua imagine — de exemplu flăcările peste imaginea trenului bombardat din „Balada soldatului”; *filmarea cu aparatul în poziție neobișnuită* — planul ușor înclinat, urcat de alpinisti, apare vertical prin înclinarea aparatului de filmat;

PROGRAMUL DE RADIO

13.15: Colecția „Biblioteca pentru toți” 13.30: Muzică ușoară 14.10: Muzică interpretată de fanfară 14.30: Piesa simfonică „Impresii din Banat” de Vasile Ijac; Suită din baletul „Spartacus” de Hacıaturian 15.00: Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste 16.30: Muzică ușoară 16.10: Piese vocale 16.30: Muzică de estradă 16.55: Concertul nr. 3 în mi bemol major pentru corn și orchestră de Mozart — solist Ion Bădănoiu; „Dansuri germane” de Beethoven 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: „Dicționar muzical” (14); Genuri ale muzicii de cameră (reluare) 18.30: Cîntece revoluționare cerute de ascultători 18.45: „Primăvara la căminele culturale” 19.00: Cîntece de dragoste și jocuri populare 19.30: Lecția de limba franceză (avansați) 19.40: Opera „Pădurea vulturilor” de Tudor Jarda (în montaj muzical-literar) 21.15: Cîntă Bărbel Wachholz, Armin Kämpf, Trio Enzo, Violeta Villas, Georg Ots, Vico Torriani, Akos Stefi, Los Paraguayos, Jacqueline Franco, Domenico Modugno 21.45: „Peisaj sicilian” — emisiune de versuri ale poetilor italieni 22.00: Concert simfonic susținut de Orchestra simfonică a cinematografului — dirijor Abram Stasevici (U.R.S.S.), solistă Olga Parhomenko (U.R.S.S.) 22.38: Potpuriuri de muzică ușoară 23.10—24.00: Concert de noapte. **MIERCURI 24 APRILIE Programul I 5.07:** Muzică de estradă 5.30: Gimnastică 5.40: Muzică populară 6.07: Cîntece patriotice 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Muzică ușoară 6.46: Salut voios de pionier! 7.10: Marșuri sportive 7.30:

Sfatul medicului — Proteinele și importanța lor în alimentație 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Melodii populare executate la flaut 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică 8.30: Arli din opere 9.00: Lucrări inspirate din viața nouă a patriei 9.30: Cîntece și jocuri populare 10.00: Teatru la microfon — „Maria da Ponte” de G. Flguefredo 11.16: Piese instrumentale 11.40: Muzică populară 12.00: Muzică distractivă de compozitori sovietici 12.26: Fragmente din opera „Cavalerul rozelor” de Richard Strauss 13.10: Simfonia nr. 35 în re major „Hafner” de Mozart; Uvertură de Giovanni Paisiello 14.00: Concert de primă 15.00: Melodii populare romînesti și ale minorităților naționale 15.30: Uverturi din operele lui Offenbach 16.00: Dansuri instrumentale 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Tangouri 17.10: Muzică populară interpretată de Maria Butacu și Constantin Bordeanu 17.30: Prietenii lui Do-Re-Mi 18.00: Cîntăreți de operă care ne-au vizitat țara 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: „Tineretul, floarea vieții” — program de cîntece 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Program de romănte 19.44: Muzică ușoară 20.15: Muzică corală clasică 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Din viața de concert a Capitalei 21.15: Emisiune literară 21.30: Melodii populare cerute de ascultători 22.25: Simfonia a V-a în do diez minor de Gustav Mahler — Orchestra simfonică a Filarmonicii din New York, dirijor Bruno Walter 23.35: Melodii lirice. **Programul II 12.15:** Divertismentul „Din isprăvile lui Păcală” de Tudor Ciortea 12.45: Din folclorul popoarelor 13.15:

Insemnări de reporter — Pe șantierul Magistralei Nord-Sud din București 13.25: Piese de estradă 14.10: Prelucrări corale 14.30: Pagini orchestrale și scene cu cor din opera „Mireille” de Gounod 15.03: Muzică ușoară 15.27: Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Aram Hacıaturian — solist Jean Ter Mergerlian 16.10: Cantonete 16.30: Muzică populară 16.59: Tineri interpreți de muzică din opere 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 18.30: Sonata în sol minor pentru violoncel și pian de Haendel 18.50: Microfioletoane 19.00: Muzică romînească de estradă 19.30: Lecția de limba rusă (avansați) 19.40: Arli și scene din opera „Andreea Chénier” de Giordano 20.09: Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu — Orchestra filarmonică a Radio-televiziunii franceze, dirijor Jean Paul Kreder 20.30: Tribuna radio 20.40: Orchestra de muzică populară „Doina Moldovei” a Filarmonicii de Stat din Iași 21.15: Interpreți de muzică ușoară 22.00: Cîciul „Pagini din muzica preclasică” — Muzica instrumentală din epoca barocului german; Georg Böhm și Johann Kuhnau 22.30: Muzică de dans 23.10: „Dunărea albastră” de Johann Strauss 23.20—24.00: Sonata în si bemol major pentru pian de Franz Schubert — interpretează Iakov Zak. **JOI 25 APRILIE Programul I 5.07:** Cîntece și jocuri 5.30: Gimnastică 5.40: Cîntece despre mineri și oțelari 6.07: Muzică ușoară interpretată la acordeon 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntece din folclorul nou cerute de ascultători 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Mici piese de estradă 7.30: Sfatul medicului — Cum se transmit bolile contagioase 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese instrumentale 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Melodii populare 8.30:

Muzică de cameră — „Burlesca” de Mircea Istrate; Cinci piese pentru două vioi și pian de Nikolai Rakov 9.00: Vreau să știu! 9.25: Muzică ușoară 10.00: Fragmente din opera „La seceriș” de Tiberiu Brediceanu 10.30: Muzică instrumentală 11.05: Muzică ușoară 11.30: Simfonia în re major de Luigi Cherubini 12.00: „Cu cîntecul și jocul pe întinsul patriei” 12.35: Sonata opus 23 în la minor pentru vioară și pian de Beethoven — interpretează Yehudi Menuhin și Louis Kentner 13.10: Muzică din opera „Frasquita” de Franz Lehár 14.00: Muzică populară cerută de ascultători 14.30: Muzică ușoară 15.00: Din muzica popoarelor 15.30: Muzică de estradă 15.45: „Orfeo” de Monteverdi; Suita pentru piesa „Visul unei nopți de vară” de Henry Purcell 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Muzică vocală 17.10: Corul Căminului cultural din comuna Domnești, Regiunea Argeș 17.30: Dansuri din opere 18.00: Universitatea tehnică radio — ciclul chimie 18.15: Melodii populare 18.30: Lecția de limba franceză (începători) 18.40: Tineri interpreți de muzică ușoară; Livia Brătulescu și Ionel Miron 19.00: Jurnal de întrecere 19.15: Program muzical pentru frunțași în producție 19.50: Transmisiunea concertului Corului și Orchestrei simfonice ale Radioteleviziunii. Dirijor Constantin Bugeanu; dirijorul corului Alexandru Șumski. În program — Oratoriul „Anotimpurile” de Haydn. Soliști: Emilia Petrescu-Croneanu, Victor Popovici și Marius Rintzler. În pauză: Lecturile dumneaavoastră preferate 22.55: Muzică de dans. **Programul II 12.15:** Cîntă Mihaela Botez și Ion Piso 12.45: Muzică ușoară 13.15: „Screri” volumul II de Tudor Arghezi — Insemnări de George Ivașcu 13.25: Melodii populare 14.10: Muzică ușoară de compozitori din țări socialiste 14.30: Simfonia I în si bemol major de

retroproiecția — strada parcursă în automobil sau marea înfuriată se filmează separat și se proiectează pe un ecran transparent, în fața cărui se filmează acțiunea din studio, cu actorii în automobil sau în barcă.

„PROPUN SĂ APARĂ...”

Vă propun să publicați articole legate de viața și activitatea unor oameni celebri: scriitori, muzicanți, pictori. Materialele acestea, pe care le socotesc foarte interesante, ar contribui la dezvoltarea cunoștințelor noastre generale.

G. TÂNĂSOIU
controlor tehnic
Combinatul siderurgic
Hunedoara

ȘI ÎN UZINA NOASTRĂ...

Citind în „Flacăra” nr. 394 reportajul despre cei „1.000 de prieteni” ai cărții tehnice din uzina metalurgică din Sinaia, m-am gândit să vă scriu cîte ceva și despre cei 600 de prieteni ai bibliotecii tehnice de la Uzina „Timpuri noi”. Cele 8.000 de cărți tehnice de aici sînt popularizate prin: expoziții cu împrumut la locul de muncă, conferințe urmate de demonstrații, concursuri „cine știe meserie cîștigă”, „cine știe meserie ne scrie”, consfătuiri, consultații, recenzii la stația de radioamplificare etc. Roade ale studierii cărții tehnice sînt multe din îmbunătățirile aduse procesului de producție ca, de pildă: finisarea sculelor prin leuire, un nou tip de rotor pentru strungul „Poreva”, dispozitivul pentru frezat arborei cotiți B.V.14 etc. Printre obișnuințele bibliotecii tehnice se numără și inovatorii Ion Moldoveanu, strungar, Nicolae Mihai, turnători, Constantin Daia etc. Numai în urma inovațiilor introduse în 1962 s-au realizat economii de 950.000 lei.

David DOLIȘ
maistru mottaore,
Uzina „Timpuri noi”

**DE LA
FOTOCOESPONDENȚI**

Primii muguri. (Aurel Balaban — Pitesti)

Cîntă orchestra Casal pionierilor din Ploiești. (I. Vermont — Ploiești)

Corul din Putna și-a creat faimă în cuprinsul Regiunii Suceava. (F. Popul)

Aspect din laboratorul pentru controlul semințelor din Caracal. (Nicolae Marin, revizor contabil la Sfatul popular regional Oltenia)

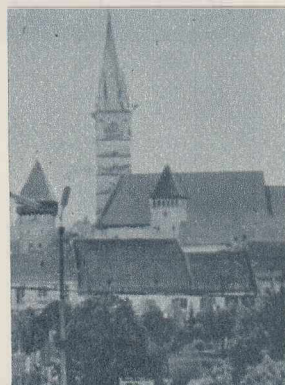
**CITITORII
CĂTRE CITITORI**

Următorii cititori vor să corespundeză prin poștă: *Gheorghe Seitan*, laborant, Reșița, bloc „23 August”: ilustrate; *Sofica Sterian și Viorela Dniceag*, eleve, Școala medie com. Băneasa, Reg. Dobrogea: ilustrate; *Aspazia Chelacu*, muncitoare, Botoșani, str. Hîrtoape nr. 13: ilustrate; *Titu Căpățeanu*, electrician, și *Solomon Mișuț*, Reșița, căminul „23 August”: ilustrate; *Rodica Tomescu*, elevă, Craiova, str. R. Rolland nr. 91: film, sport, muzică, ilustrate; *Ileana Petcu*, elevă, com. Beibugeac, Rn. Tulcea: ilustrate; *Vasile Rotaru*, electrician, Ploiești, prelungirea Mihai Bravu nr. 217, bloc 3, cam. 9: literatură, sport, ilustrate; *Mandy Dumitriu*, elevă, Galați, str. Cazarmii nr. 165: ilustrate; *Elena Bucur*, elevă, Iași, str. Păcurarii nr. 22, bloc 1, sc. B: ilustrate; *Mioara Tudor*, studentă, București 14, bd. Republicii nr. 59: ilustrate; *Nicoleta Stanciu și Viorel Nețu*, elevi, București, bd. 30 Decembrie nr. 33, Rn. „23 August”: film, literatură, prietenie; *Lucia Mureșan*, elevă, cl. X, Școala medie „Ady Endre”, Zalău, Reg. Cluj: ilustrate; *Gelu Popescu*, lăcătuș, Combinatul siderurgic Hunedoara, laminorul de 450: sport, film, ilustrate; *Elisabeta Petrescu*, funcționară, Slatina, str. Viilor nr. 4: literatură, ilustrate; *Micu Marian, Simion Hălmăgeanu și Nicu Răceanu*, Reșița, căminul muncitoresc „Lunca 2”, nr. 35: ilustrate; *Dan Laza*, tehnician, Arad, bd. Lenin nr. 53: teme diverse; *Rodica Ghiță*, elevă, București 11,

bd. Republicii nr. 86: ilustrate; *Eugenia Prefit*, elevă, Brăila, str. Dorobanți nr. 480: ilustrate; *Eleonora Maria Gică*, elevă, Brăila, str. Mărășești nr. 29: ilustrate; *Nicu Macovei*, strungar, Brașov, str. Valea Jiului nr. 7: teme de prietenie, cinema; *Pușa Duroiu și Gabriela Flosu*, eleve, Pitești, str. Kogălniceanu nr. 19: ilustrate.

TURNUL TROMPEȚILOR

Fotografia pe care v-o trimit este din orașul Mediaș și reprezintă un grup de construcții medievale din mijlocul cărora se înalță „Turnul Trompeților”, construit între anii 1455 și 1465 și avînd înălțimea de 74 de metri. La faima lui nu contribuie numai vechimea și înălțimea — desigur — și vorba de cel mai înalt turn din Transilvania — ci și o

caracteristică asemănătoare într-o măsură cu cea a turnului din Pisa: Turnul Trompeților are o înclinație de un metru și 80 de centimetri. El are șase etaje și, pentru a ajunge la ultimul, urci 320 de trepte de lemn. În vîrf se află un glob în care se păstrează documente din evul mediu care atestă data exactă a construirii clădirii. În secolele XVI și XVII, în clădirea căreia îi era afectat Turnul Trompeților se șineau uneori ședințe ale Dietei Transilvaniei.

Aurel BROJU
Mediaș

Crapii din bazina trac și prin laboratoarele centrului, pentru a fi „muși”.

PE MALUL LACULUI SIUT-GHIOL

Pe malul lacului Siut-Ghiol, în imediata apropiere a termocentralei Ovidiu, s-a înființat recent o unitate științifică cu caracter practic în domeniul pisciculturii: un centru special de producere a icrelor de crap embrionate timpuriu. Specialiștii au folosit aici o metodă prin care se devansează artificial perioada de reproducere a crapului. Este vorba de crearea, chiar înainte de venirea timpului cald, a unor condiții pentru reproducerea peștelui, identice cu cele naturale (18°-20° C). Pentru aceasta se folosește apa industrială caldă provenită de la termocentrala Ovidiu, iar prin metode științifice este grăbită ovulația icrelor și lapșilor. În aceste condiții, puietul ieșit din icre embrionate timpuriu și deversat apoi în ape naturale atinge în aceeași toamnă o greutate de circa 300 de grame exemplarul, în timp ce în aceeași perioadă de timp puietul derivat în condiții de reproducere naturală ajunge doar la greutatea de 30-40 grame. Pentru extinderea activității noului centru piscicol de la Ovidiu s-au construit 32 de bazine, laboratoare etc. În primăvara aceasta, de aici pleacă zilnic, cu camioanele, milioane de icre embrionate, ambalate în lăzi, destinate atît pepinierelor din regiune cît și apelor naturale dulci din Dobrogea.

Ing. M. COSTIN
Constanța

chumann — Orchestra simfonică din Ioson, dirijor Charles Münch 15.11: Ințele și jocuri 15.30: Interpret de peretă 16.10: Orchestre de mandoline 6.30: Muzică populară românească și minorităților naționale 17.00: Muzică soară 17.30: Statul medicului (reluare) 7.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: concertul pentru vioară și orchestră de umitru Capotianu — solist George Iamza; Elegie de Gabriel Fauré — Orchestra de concert Lamoureux, dirijor ablo Casals 18.45: Soliști și formații de matori de la sate 19.00: Piese de estradă 9.30: Tineretea ne e dragă! 19.50: luzică de dans 20.30: Noapte bună, opii! 20.40: Muzică populară din Munia, interpretată de Georgeta Anghel l Ilie Udilă 21.15: Muzică de dans 1.45: Părinți și copii 22.00: Melodii de ragoste 22.33: Sonata a VI-a opus 82 în i major de Prokofiev — interpretează ianistul Sviatoslav Richter 23.10— 4.00: Fragmente din opera „Fidelio” e Beethoven.

VINERI 26 APRILIE Programul I 5.07: luzică populară 5.30: Gimnastică 4.0: Muzică distractivă 6.07: Jocuri opulare olteneste 6.20: Emisiunea penru sate 6.30: Tarantele 6.45: Salut olos de pionier 7.10: Cîntece și marsuri atriote 7.30: Statul medicului — urățenia și aerisirea camerei în care oarnea copilul 7.35: Anunțuri, muzică 4.5: Muzică ușoară 8.00: Sumarul prei centrale 8.08: Muzică vocală 8.30: elodii populare românești și ale mino-țăților naționale 9.00: Trei dansuri ymnești de Theodor Rogalski; Concer- il în sol major pentru pian și orchestră e Maurice Ravel — solistă Magda Taglia- rro; Simfonia a VII-a de Schubert 10.30: luzică de estradă 11.05: Muzică populară 1.30: Din spectacolele Teatrului Muzical G. Dima din Brașov 11.52: Carnet de pporter 12.00: Muzică interpretată de fan- rări 12.20: Cîntă Rodica Bujor și Ion Luca-

Bănățeanu 12.40: Suita „Foc de artificii” de Haendel 13.10: Melodii de estradă 14.00: Concert de prînz 15.00: Interpret de operetă din țări socialiste 15.25: Muzică ușoară 15.55: Concertul în la minor pentru violoncel și orchestră de Saint-Saens — solist Vladimir Orlov 16.15: Vorbește Moscova! 16.46: Muzică populară 17.10: Corul Școlii pedagogice de educatoare, dirijată de Marin Pîslaru 17.30: În slujba patriei 18.00: Universi- tatea tehnică radio — ciclul energetică 18.15: Muzică populară sud-africană 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Cîntă Gigi Marga și Gică Petrescu 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Istoria teatrului liric rominec (14): Crearea de operă după Eliiberare (B) — Opera cu subiect din Istoria contemporană (reluare) 20.15: Pro- gram de cîntece 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică ușoară românească 21.15: Carnet plastic 21.30: Muzică populară cerută de ascultători 22.25: „Pagini din muzica contemporană” — Simfonia „Tu- rangalila” de Olivier Messiaen.

Programul II 12.15: Poemul simfonic „Sărbătoarea muncii” de Marțian Negrea; „Simfonetta” de Zeno Vancea 12.45: Muzică populară din țări socialiste 13.15: Limba noastră (reluare) 13.25: Soliști ai operelor de stat din Cluj, Iași și Ti- mișoara 14.10: Orchestre de mandoline 14.30: Piese de estradă 15.00: Cîntece și jocuri populare 15.35: Actualitatea în țările socialiste 16.10: Bolerouri 16.30: Cîntă Ansamblul folcloric al Statului Popular al Capitalei 16.45: Arii din ope- rete 17.15: Muzică instrumentală 17.30: Statul medicului (reluare) 17.35: Anun- țuri, reclame, muzică 18.05: Melodii populare 18.20: Simfonia a II-a pentru soliști, cor și orchestră de Gheorghe Dumitrescu 19.00: Muzică ușoară de Jean Ionescu, Constantin Bîrsan și Horia Ropcea 19.30: Teatrul la micro- fon — „Iașii în carnaval” de Vasile Alecsandri 20.42: Muzică distractivă

interpretată de fanfară 21.15: Melodii populare 21.45: Cîntă Mario del Monaco 22.00: Muzică de dans 22.30: Moment poetic — „Versuri de dragoste” 22.35: Cîntă Caterina Valente 23.10—24.00: Concert de noapte.

SIMBĂȚĂ 27 APRILIE Programul I 5.07: Cîntece și jocuri 5.30: Gimnastică 6.40: Melodii populare 6.07: Polci și mazureci 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntece din folclorul nou și jocuri populare 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Dansuri de estradă 7.30: Sfatul medicului — Hepatita epidemică 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Cîntece de 4 Mai 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică ușoară 8.30: Suita a II-a de cin- tece și dansuri de Ludovic Feldmann; Suite pe teme mordineve de Troșin 9.00: Roza vînturilor 9.25: Muzică populară cerută de ascultători 10.00: Muzică de estradă 10.15: Cîntece pionierești 10.30: Suita „Picturi de Grigorescu” de Ion Hartulary-Darclée 11.05: Muzică din operele lui Haendel 11.35: Muzică popu- lară din țări socialiste 12.00: Muzică in- strumentală 12.20: În săli și pe stadioane 12.30: Cîntă Dorina Drăghici, Florin Dorian, Roxana Matei, Luigi Ionescu, Luminița Cosmin, George Bunea, Doina Badea, Noroco Dimitriu, Margareta Pîslaru, Mihai Kingsburg 13.10: Muzică simfonică 14.00: Muzică ușoară cerută de ascultători 14.30: Muzică populară din Banat 15.00: Concert distractiv 15.45: Actualitatea literară 16.00: Mu- zică ușoară de Aurel Giroveanu 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Cîntă Aure- lia Fătu-Răduțu 17.10: Arii și duete din opere 17.50: Știința în slujba păcii 18.00: Recital Alfred Cortot. În program — valsuri de Chopin 18.21: Program muzical pentru frunțași în producție 19.00: Scrisori din țară 19.10: Cîntă Los Paraguayos 19.30: Muzică de dans 20.16: Orchestra de man- dolina a sindicatelor din Deva 20.30:

Noapte bună, copii! 20.40: Muzică de dans 21.30: Ce e nou în librării 21.40: Melodii populare îndrăgite de ascultători 22.25: Muzică de dans 23.10: Concert simfonic.

Programul II 12.15: Spre noi victorii socialiste — program de cîntece 12.35: Fragmente din opera „Wilhelm Tell” de Rossini 13.15: Melodii populare românești și ale minorităților naționale 13.40: Muzică ușoară de compozitori sovietici 14.10: Cîntă Ștefan Gheorghiu, Ion Piso, Serafim Antropov, Sofia Cosma, Dan Iordăchescu 14.30: Muzică de estradă 15.00: Muzică populară 15.24: Simfonia a IV-a în si bemol major de Beethoven — Orchestra simfonică a Fi- larmonicii de Stat „George Enescu”, dirijor George Georgescu 16.10: Muzică corală românească 16.30: Muzică in- strumentală 16.45: Agendă teatrală 17.00: Muzică de estradă 17.30: În- semnări de reporter 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Cîntă baritonul Petre Ștefănescu-Goangă 18.20: Actuali- tate muzicală 19.00: Muzică populară 19.30: Pe teme internaționale 19.40: Retransmisia operetei „Paganini” de Lehar 23.10: Muzică de dans.

**În pagina 4:
PROGRAMUL
DE TELEVIZIUNE**

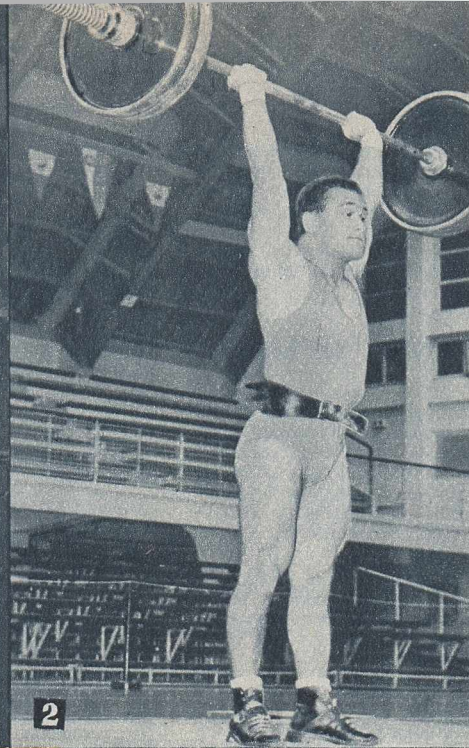
Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”.
Macheta: Vlad Mușatescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

DIALOG CU CITITORII

1

2

3

1 Tenisul de masă românesc a înregistrat la Praga noi succese. Pentru prima oară în istoria campionatelor mondiale de tenis de masă, două dintre reprezentantele noastre au izbutit să se califice în semifinalele competiției la simplu fete. În fotografie: Maria Alexandru — după o luptă dramatică în finală, a cărei soartă a fost hotărâtă în ultimul set, s-a clasat pe locul II în clasamentul mondial feminin.

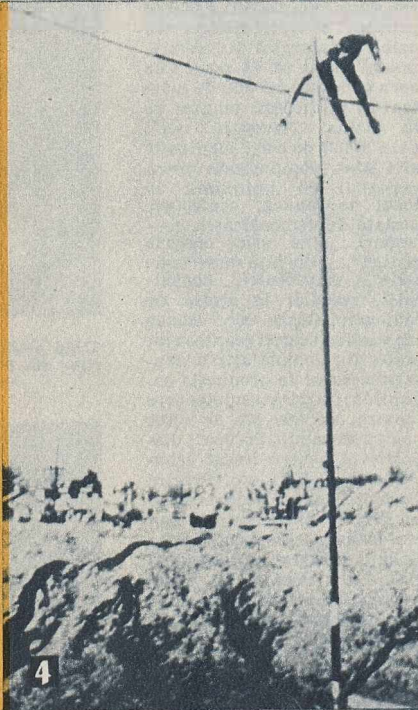
2 La campionatul republican de haltere, Fiți Balas a stabilit un nou record mondial de juniori la categoria ușoară, realizând la toate cele trei probe 360 kg.

3 Cu prilejul vizitei sale în Cuba, Iolanda Balas a împărtășit din experiența sa sportivilor cubanezi. Iată-o împreună cu atleta Hilda Fabre.

4 Atletul american John Pennel a sărit în aer liber 4,97m, folosind o prăjină din fibre de sticlă. El a corectat cu 2 cm propriul său record mondial stabilit la 23 martie a.c.

5 Pe terenul de la Ghencea s-au desfășurat pasionantele întreceri ale „Cupei Steaua” la motociclism. La clasa 250 cm c cea mai bună formă au arătat-o Erwin Seiler și Mihai Dănescu (în fotografie).

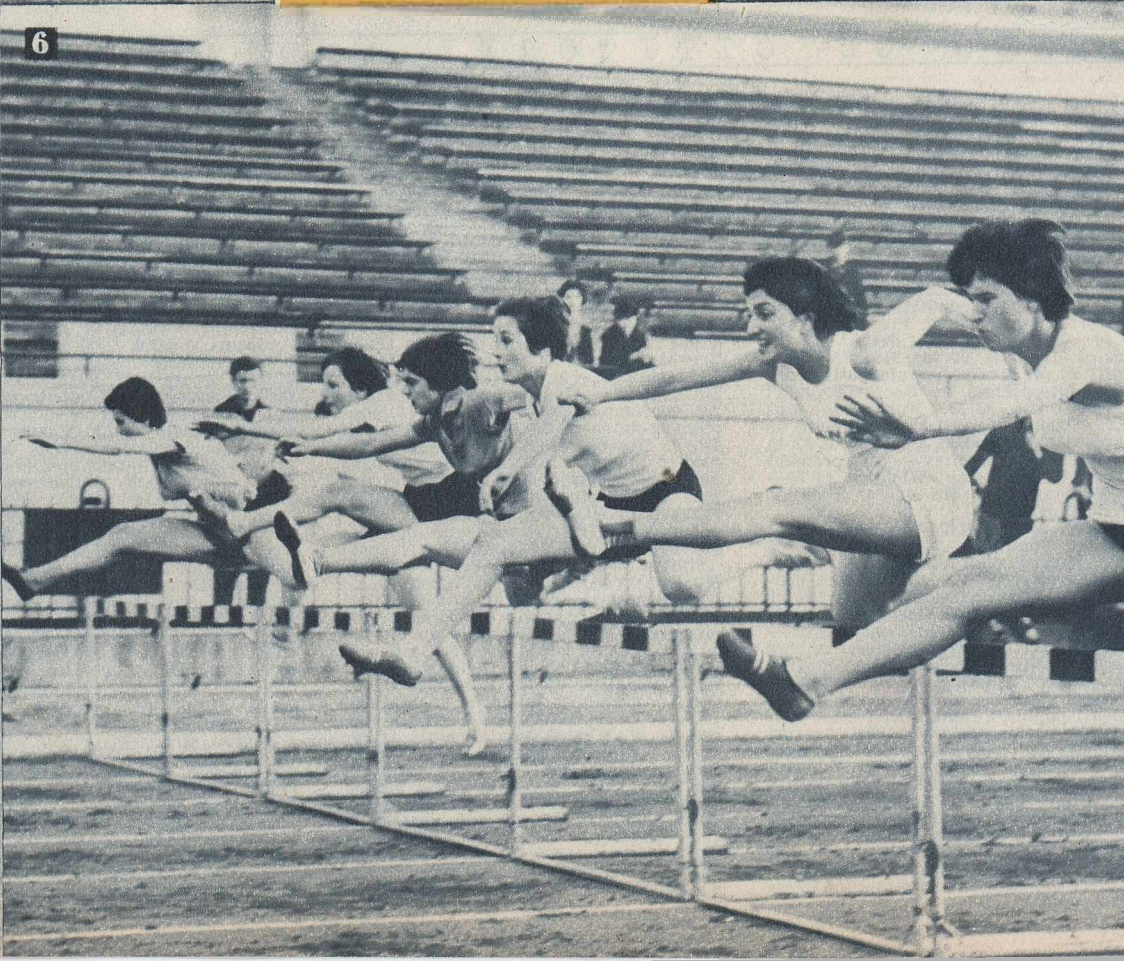
6 Stadionul Republicii a găzduit peste 500 de tineri veniți din toate regiunile țării, care s-au întrecut în primul concurs athletic în aer liber. În fotografie: start în proba de 80 metri garduri.

4

5

6